

Shiraz University of Technology Department of Computer Engineering And Information Technology

M.Sc. Thesis

Optimizing Convolutional Neural Networks for Stereo Matching by using Multi-Objective Evolutionary Algorithms

BY Ali Zoljodi

Supervisor <u>Reza Akbari</u> Ph.D.

Advisor
<u>Reza Javidan</u> Ph.D.

Dec-2019

IN THE NAME OF GOD

Optimizing Convolutional Neural Networks for Stereo Matching by using Multi-Objective Evolutionary Algorithms

BY

Ali Zoljodi

THESIS

SUBMITTED TO THE DEPARTMENT OF COMPUTER ENGINEERING AND INFORMATION TECHNOLOGY

SHIRAZ UNIVERSITY OF TECHNOLOGY IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (M.Sc.)

in

COMPUTER ENGINEERING

Thesis committee members:

<u>Akbari Reza R.</u> , Ph.D., Assistant Professor Of Computer Engineering Departmen
(supervisor)
Javidan Reza R., Ph.D., Associate Professor Of Computer Engineering
Department (Advisor)
Shamsi Nejad Babaki Pirooz P., Ph.D., Assistant Professor Of Computer
Engineering Department (Referee)

December 2019

Abstract

Computer vision is one of the most applied sciences related to the AI. One of the computer vision applications is extracting three-dimensional scenes from stereo pictures by using convolutional deep neural networks. The problem of these networks especially in this application is their cost of processing which decreases by losing the accuracy rate in the network. The methods for optimizing these networks are generally manual which need much knowledge and effect by human mistakes. In this research, we try to utilize automatic methods like evolutionary algorithms to decrease the network's cost of processing besides preserving the current accuracy percent. To achieve this goal we optimized a piece of one of the most famous stereo matching networks by using a simulated annealing algorithm. The output of this method is saving the accuracy rate besides reducing processing costs about 22 percent.

Keywords:

Deep Neural Networks, Deep Learning, Stere Matching, NAS, AutoML

دانشگاه صنعتی شیراز دانشگاه کامپیوتر دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات گروه مهندسی کامپیوتر

پایاننامه کارشناسی ارشد در رشته مهندسی کامپیوتر گرایش نرمافزار

بهینهسازی شبکههای عصبی کانوولوشن در کاربرد تطبیق استریو با استفاده از الگوریتمهای تکاملی چندهدفه

> نگارش: علی ذوالجودی

استاد راهنما: جناب آقای دکتر رضا اکبری

استاد مشاور: جناب آقای دکتر رضا جاویدان

بسمه تعالى

بهینهسازی شبکههای عصبی کانوولوشن در کاربرد تطبیق استریو با استفاده از الگوریتمهای تکاملی چندهدفه

پایاننامه ارائهشده به عنوان بخشی از فعالیتهای تحصیلی

نگارش:

على ذوالجودي

برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

گروه مهندسی کامپیوتر دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات دانشگاه صنعتی شیراز

	يە: عالى	اوران با درج	سط هیات د	ارزیابی پایاننامه تو	
(	،سی کامپیوتر (استاد راهنما	ررشته مهند	استادیار د	دکتر رضا اکبری	
ور)ور	ندسی کامپیوتر (استاد مشار	دررشته مه	دانشيار	دكتر رضا جاويدان	
(داور)	دررشته مهندسى كامپيوتر	استاديار	ژاد بابکی	دكتر پيروز شمسى	
	:	ىيلى دانشگاه:	صيلات تكم	بر امور آموزشی و تحم	مدي

حق چاپ محفوظ و مخصوص به دانشگاه صنعتی شیراز است.

دیماه ۹۸

تعهد نامه اصالت اثر

اینجانب علی ذوالجودی تأیید مینماید پایاننامه/رساله با عنوان:

بهینهسازی شبکههای عصبی کانوولوشن در کاربرد تطبیق استریو با استفاده از الگوریتمهای تکاملی چندهدفه

حاصل پژوهش اینجانب بوده و در صورت استفاده از انتشارات دیگران، نشانی دقیق آن مطابق مقررات ارجاع علمی نوشته شده است. ضمناً این اثر به صورت کلی یا جزئی قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی ارایه نشده است و بدون کسب مجوز از دانشگاه صنعتی شیراز و استاد(ان) راهنما در مجامع علمی و رسانه ها شامل همایشها و مجلات داخلی و خارجی بصورت مکتوب یا غیرمکتوب منتشر نخواهد شد. مقالات مستخرج از این پایاننامه/رساله منحصراً با درج اسامی استاد(ان) راهنما و وابستگی سازمانی "دانشگاه صنعتی شیراز" یا Shiraz University of اسامی و الستگیهای سازمانی در مقالات بدون تأیید استاد(ان) راهنما خودداری خواهد شد.

نام و نام خانوادگی و امضاء دانشجو:

حفظ حقوق پایاننامه/ساله

نتایج تحقیقات مندرج در این پایاننامه/رساله و دستاوردهای مادی و معنوی آن (شامل مقاله، فرمول، نرمافزار، سخت افزار و مواردی که قابلیت ثبت اختراع دارد) متعلق به دانشگاه صنعتی شیراز است و بدون کسب اجازه کتبی از دانشگاه صنعتی شیراز امکان فروش و ادعای مالکیت مادی یا معنوی بر آن یا ثبت اختراع از آن وجود ندارد. همچنین کلیه حقوق مربوط به چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه، اقتباس و نظائر آن در محیطهای مختلف اعم از الکترونیکی، مجازی یا فیزیکی برای دانشگاه صنعتی شیراز محفوظ است. هر گونه تضییع حقوق نامبرده موجب برخورد قانونی مطابق مقررات آموزشی، پژوهشی و انضباطی با اینجانب خواهد شد.

نام و نام خانوادگی و امضاء دانشجو:

نقل مطالب با ذكر مأخذ با رعايت مقررات ارجاع علمي بلامانع است.

مجوز بهرهبرداری از پایاننامه

	کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج پایاننامه متعلق به دا مقرارت دانشگاهی است و با موافقت استاد راهنما به شرح زیر، بلا
ما، بلامانع است.	□ بهرهبرداری از این پایاننامه/ رساله برای همگان بلامانع است. □ بهرهبرداری از این پایاننامه/ رساله با اخذ مجوز از استاد راهند □ بهرهبرداری از این پایاننامه/ رساله تا تاریخ
تاد یا اساتید راهنما:	نام اس
تاريخ:	
امضا:	

تقدیم به خانوادهی عزیزم که در تمام مراحل زندگیام یاور و حامی من بودهاند.

تشکر و قدردانی:

اکنون که این رساله به پایان رسیده است بر خود فرض میدانم که از استاد ارجمندم جناب آقای دکتر اکبری و همچنین از دوست خوبم جناب آقای مهندس محمد لونی و استاد ارجمندشان جناب آقای دکتر مسعود دانشطلب که در تمامی مراحل تحقیق و تدوین این رساله، حامی فکری و معنوی اینجانب بوده اند، تشکر و قدردانی کنم.

چکیده

بهینهسازی شبکههای عصبی کانوولوشن در کاربرد تطبیق استریو با استفاده از الگوریتم های تکاملی چندهدفه

نگارش:

على ذوالجودي

بینایی ما شین یکی از شاخههای پرکاربرد در علوم مرتبط با هوش مصنوعی است. یکی از کاربردهای بینایی ماشین در سهبعدی سازی فضا با استفاده از دو و یا چند عکس ثبت شده از محیط و در زاویههای مختلف می باشد که با استفاده از شبکههای عصبی عمیق کانولوشین صورت می پذیرد. مشکل این شبکهها در این کاربرد، توان مصرفی بالای آنها ست که کاهش آن عموما با کاهش درستی خروجی این شبکهها همراه است. روشی که عموما برای بهینهسازی این شبکهها استفاده می شود طراحی دستی می باشد که نیازمند دانش و تخصص بسیار زیاد و البته در معرض خطای انسانی است. در این تحقیق سعی شده است تا از روشهای خودکار ساخت شبکههای عصبی نظیر الگوریتمهای تکاملی چندهدفه بجای طراحی از سانی ا ستفاده شود. برای این منظور در این تحقیق، قسمتی از یک شبکهی عصبی پرکاربرد و شناخته شده در تطبیق استریو، با الگوریتم سردشدن شبیهسازی شده چندهدفه، بهبود داده شده است. خروجی این روش مدل بهینه ای از الگوریتم اولیه ا ست که در کنار حفظ نرخ در ستی، نرخ مصرف را تا این روش مدل بهینه ای از الگوریتم اولیه ا ست که در کنار حفظ نرخ در ستی، نرخ مصرف را تا این روش مدل بهینه ای از الگوریتم اولیه ا ست که در کنار حفظ نرخ در ستی، نرخ مصرف را تا

واژه های کلیدی: تطبیق استریو، یادگیری عمیق، یادگیری ماشین خود کار، الگوریتم شبیه سازی سردشدن

فهرست مطالب

١	1. فصل اول: مقدمه
۲.	١-١– مقدمه
	۱–۲– اهداف تحقیق و اهمیت آن
۴	١–٣– بيان كليات مساله
۴	۱–۴– بخشهای مختلف پایاننامه
۵	۲. فصل دوم: اصول و مبانی نظری
۶.	٧-١- مقدمه
	٧-٢ مفاهيم پايه
	۲-۲-۲ هندسهی اپیپولار
	٢-٢-٢ يكسو سازى
٩	۲-۲-۳ جابجایی مکان پیکسلهای متناظر
	۲-۲-۲ روابط برای مختصات افقی جفت تصاویر استریو
١.	۲-۲-۵ تعاریف موجود در مفهوم استریو
	۲–۲– روشهای تطبیق استریو
۱۲	۲–۳–۱ بیشباهتی پیکسلی
۱۲	۲-۳-۲ روشهای اندازه گیری معمول و تجمع هزینه
۱۳	۲-۲- روشهای محاسبهی عمق
14	۲–۲–۱ روشهای فعال
14	۲–۲–۲ روشهای غیرفعال
۱۷	۲–۵– مفاهیم پایهای شبکههای عصبی و یادگیری عمیق
۱۷	۲–۵–۱ ساختار شبکههای عصبی کانولوشن
۲۱	۲–۵–۲ مدلهای اولیه شبکههای عصبی کانولوشن
49	٧-۶- جمع بندى و خلاصه
	. <u> </u>
٣١	3. فصل سوم: مروری بر تحقیقات انجامشده
	٣-١-٣ مقدمه
٣1	۳–۲– روشهای بدون یادگیری عمیق

47	٣-٣- يادگيري با ناظر
44	۳–۴– یادگیری بدون ناظر
٣۵	۳–۵– جستجوی معماری شبکههای عصبی
34	٣-۵-١- فضاى جستجو
٣٨	٣-۵-٢ استراتژی جستجو
۴,	۳-۵-۳ استراتژی تخمین کارایی
	۳-۶- جمع بندی و مقایسه
47	4. فصل چهارم: روش پیشنهادی برای حل مساله
۴۳	۴–۱– مقدمه
	۴–۲– بيان مساله
	۴–۳– علت استفاده از این روش
۴۴	۴–۴ شرح روش پیشنهادی
۴۴	۴–۴–۴ مدل پایه
	۴–۴–۲ الگوريتم سردشدن شبيهسازى شده
	۴-۴-۳ فضاى جستجو
۵٠	۴_۵_ پیادەسازی الگوریتم سردشدن شبیەسازی شده
۵٠	4-۵-۴ تابع انتقال
۵١	۴–۵–۲– تابع انرژی
	۴–۶– اجراهای الگوریتم سردشدن شبیهسازی
۵۳	۴-۶-۱- اجرای اول
۵۵	۴-۶-۲ اجرای دوم
۵۸	۴-۶-۳- اجرای سوم
	4 4
۶۳	۵. فصل پنجم: جمع بندی و پیشنهادها
	۵–۱– خلاصه
	۵–۲– جمع بندی
۶۴	ـــــــــــــــــــــــــــــــــــــ
99	مراجع مراجع
۷۳	بیوسته ا

فهرست شكلها

٧	نُکل ۲-۱ : محل قرارگیری دوربینها نسبت به نقطهی مورد نظر از منظره
٧	شکل ۲-۲ خط اپیپولار مشخصشده برای پیکسل x 0 در تصویر دیگر
۸	ئىكل ٢–٣ صفحەى اپيپولار
٩	شکل ۲-۴ : مدل هندسی یکسو سازی
١١.	ئىكل ٢−۵ : هندسەي سيستم استريوي مېنا
۱۵.	شکل ۲–۶ : شمایی از روش سایه
۱٩.	ئىكل ٢-٧: عمليات لايەي كانوولوشن
۲٠.	شکل ۲–۸: عملیات کاهش دهندهی بعد
۲٠.	شکل ۲-۹: ترکیب لایهی کانولوشن و کاهشدهنده بعد
27.	ئىكل ۲-۲: مدل S-cell در NeoCognitron
۲٣.	ئىكل ١١-٢ : اتصال لايەھا در Neocognitron پايە
۲۵.	شکل ۱۲-۲ : ساختار شبکه عصبی ارائهشده توسط LeCun برای تشخیص دست خط
۲٧.	ئىكل ٢-١٣ : شبكه عصبى كانولوشن LeNet-5
49.	ئىكل ٢-١٤: ساختار LeNet-7
٣۶.	نکل ۱-۳ : نمایی از روابط میان سه بخش NAS
٣٧.	ئىكل ٣-٢ : نمايى از فضاى جستجوى زنجيرهاى
٣٨.	ئىكل ٣-٣ : فضاى حالت پيچيدەى چند شاخەاى
40.	ئىكل ۴-۱: معمارى مدل Content-CNN
49.	ئىكل ۴-۲: مدل مفهومى شبكه
۵٣	ئىكل ۴-۳:تغییرات درستی در اجرای اول
	نکل ۴-۴ :تغییرات تعداد عملیات ممیز شناور در اجرای اول
۵۴.	ئىكل ۴–۵:تغییرات انرژی در اجرای اول
۵۶.	نکل ۴–۶ : نمودار تغییرات درستی در اجرای دوم
۵۶.	شکل ۴-۷ :نمودار تغییرات تعداد عملیات ممیز شناور در اجرای دوم
	شکل ۴–۸ :نمودار تغییرات انرژی در اجرای دوم
۵٩	ئىكل ۴–9 : نمودار ت غ ييرات در اجراى سوم

۵۹	شکل ۴-۱۰ : نمودار تغییرات تعداد عملیات ممیز شناور در اجرای سوم
۶۰	شکل ۴-۱۱ :نمودار تغییرات انرژی در اجرای سوم
۶۱	شکل ۴-۱۲: نمایی از بهترین مدل به دست آمده توسط الگوریتم سردشدن.
۶۱	شکل ۴–۱۳ : نمودار کاهش میزان خطا بر حسب تکرار یادگیری

فهرست جدولها

سوم۸۲	، کاهش بعد دوم و کانولوشن	لمي مربوط به لايههاي	.ول ۲–۱:ارتباط داخ	جد
۳۵	ﺮ ﺍﺳﺎﺱ ﺭﻭﺵ	غالات تطبيق استريو ب	.ول ٣-١: تفكيك من	جد
٣٩	ى روش جستجو	غالات NAS بر اساسر	.ول ٣-٢: تفكيك من	جد
۴٠	رایی در NAS	روشهای تخمین کا	.ول ۳-۳: خلاصهي	جد
سردشدن شبيهسازى شده	ى توليدشده توسط الگوريتم	ی موجود در رشتهها	.ول ۴-۱: كاراكترها	جد
۴۸		های عصبی عمیق	عادل آن ها در شبکه	و ه
۵۳	دشدن شبیهسازی شده	ای اول الگوریتم سره	.ول ۴-۲: نتایج اجرا	جد
۵۶	دوم	ترین مدل در اجرای	.ول ۴–۳: تغییرات به	جد
۵۸	سوم	ترین مدل در اجرای	.ول ۴–۴: تغییرات به	جد
۶۲Content-CNN	ی به دست آمده و مدل پایهی	نتايج مدل بهينهشده	.ول ۴-۵: مقایسهی	جد

فهرست كلمات اختصاري

FLOPS Floating Point Operation per Second

ACC Accuracy

CV Computer Vision

DNN Deep Neural Network

DL Deep Learning

SM Simulated Annealing ML Machine Learning

TF TensorFlow
TB TensorBoard

GPU Graphical Processing Unit

FPGA Field-Programmable Gate Array

CPU Central Processing Unit RAM Random-Access Memory

فصل اول: مقدمه

١-١-مقدمه

در سالهای اخیر فعالیتهای گستردهای در زمینه یبهینه سازی شبکه های عصبی کانولوشن، در جهت افزایش درجه ی در ستی $^{\prime}$ ، کاهش زمان یادگیری $^{\prime}$ و متوسط زمان پاسخ گویی $^{\prime\prime}$ این شبکه ها شده است. یکی از کاربردهای بروز این مدل از شبکه های عصبی در زمینه ی تطبیق استریو † در تصاویر ثبت شده از یک موقعیت، برای تشخیص و تخمین عمق اجزا موقعیت و باز سازی فضای سهبعدی آن موقعیت هست. اما با توجه به رشد فناوری و پدیدار شدن تلفنهای هوشمند $^{\circ}$ و بردهای دیجیتال برنامه پذیر نظیر FPGA و کاربردهای گسترده ی آنها، نیاز به قابلیت پیاده سازی و به کارگیری این شکل از شبکه ها در پلتفره $^{\circ}$ های مذکور احساس شد. اما مشکل اساسی بر سر به کارگیری شبکه های کانولوشن بر روی گوشی های موبایل و بردهای مذکور، توان مصرفی بسیار بالای آنها هست. به شکلی که اجرای یک شبکه ی ساده بر روی گوشی موبایل و موبایل، می تواند در عرض چند دقیقه تمام توان مصرفی باتری آن را بکار بگیرد.

راه کار اصلی جهت بهینه سازی این کار کاهش توان مصرفی این شبکههای عصبی عمیق در کنار حفظ در ستی آنها هست که این مهم از طریق تغییر در طراحی و لایهبندی این شبکهها حاصل می شود. از آنجا که برای یک شبکهی عصبی عمیق بکار گرفته شده در یک کاربرد تعداد بینهایتی طراحی منحصربه فرد وجود دارد که هر یک نتایج متفاوتی برای فاکتورهای درستی و توان مصرفی دارند، در نتیجه این مساله از نوع NP-Complete است که به صورت کلی حل آن توسط انسان و یا روشهای جستجوی معمولی شدنی نیست. بنابراین یکی از راه کارهای ارائه شده برای این مسائل به کارگیری الگوریتمهای تکاملی چندهدفه ۲، هست.

الگوریتم های تکاملی مبتنی بر ژنتیک^۸، علی رغم اینکه کارایی بســـیار بالایی دارند و احتمال رسیدن به جواب در آنها بسیار بالاست، اما در عمل بسیار کند می با شند و برای رسیدن به جواب

¹ Accuracy rate

² training time

³ Average response time

⁴ Stereo matching

⁵ Smart phone

⁶ Platform

Multi-Objective Evolutionary Algorithms

⁸ Genetic

ملزم به ایجاد افراد ازیادی در نسل خود هستند. به همین دلیل برای مسائلی مانند تطبیق استریو که به صورت کلی برای سنجش هر مدل نیازمند زمان بسیار زیادی میباشند، زیاد کاربردی نخواهند بود. از طرفی الگوریتمهای مبتنی بر تپه نوردی آنیز علی بخم سرعت بالاتر با مشکل گیر افتادگی در نقاط بهینه ی محلی روبرو هستند. در نتیجه به نظر می آید یکی از روشهایی که می تواند برای این نوع مسائل مفید با شد روش سرد شدن شبیه سازی آا ست که اگرچه مبتنی بر تپه نوردی بوده ولی تا حدودی مشکل گیر افتادگی در بهینهی محلی نیز در آن حل شده است. در این تحقیق از الگوریتم سرد شدن شبیه سازی شبکههای عصبی عمیق کانولوشن در کاربرد تطبیق استریو استفاده شده است.

۱-۲-اهداف تحقیق و اهمیت آن

با توجه به گسترش روزافزون بردهای اینترنت اشیا[†] و گوشیهای موبایل هوشمند^۵ و از طرفی ناپایداری اتصالات شبکهای و همچنین سرعت پایین و هزینهی انتقال اطلاعات میان آنها و ابزار مذکور، نیاز به توسعهی کاربردهایی نظیر سهبعدی سازی مناظر به وسیلهی تصاویر استریو بروی این ابزار بسیار محسوس هست.که البته این مهم با چالشهایی نظیر توان مصرفی بالای این کاربردها روبروست. از طرفی کاهش توان مصرفی به گونهای که در آن کیفیت کار شبکه مطرح نباشد می تواند باعث کاهش چشم گیری در درستی و دقت آن شبکه، باشد.

از این رو نیاز است که این مساله نه به دست انسان بلکه با به کارگیری روشهای ایجاد شبکههای عصبی عمیق به صورت خود کار و به و سیله ی جستجوهای هدفمند و تکاملی حل شود. هدف اصلی این تحقیق بهینه سازی شبکههای عصبی مورد کاربرد در زمینه ی تطبیق استریو به و سیله روشهای جستجوی چندهدفه است. در این تحقیق دو فاکتور میزان در ستی و بهینگی م صرف اهداف در نظر گرفته شده برای بهبود حداکثری خواهند بود.

٣

 $^{^{1}}$ Individuals

² Hill Climbing

³ Simulated Annealing

⁴ Internet of Things (IoT)

⁵ Smart Phones

۱-۳-بیان کلیات مساله

یکی از مسائلی که امروزه در تو سعه ی شبکههای عصبی عمیق علی الخصوص برای کاربردهای با محاسبات سنگین نظیر تطبیق استریو وجود دارد، پیدا کردن معماری شبکهای است که در کنار دقت پردازشی بالا، از نظر زمان و هزینه ی پردازش هم بهینه باشید. روشهای معمول برای طراحی چنین شبکههایی عموماً دستی است که ملزم به تخصص بسیار زیاد در توسعه این شبکهها هست و همچنین در معرض خطاهای انسانی نیز قرار دارد علاوه بر آن، از آن جا که طراحیهای دستی اساساً چهارچوب محور بوده و در آنها ابتکار عمل تا حدودی پایین است، فرصت پیدا کردن مدلهای ابتکاری در آنها پایین است. از این رو، جهت کاهش خطاها و ساده سازی عملیات طراحی یک شبکه ی عصبی، از روشهای خودکار مبتنی بر الگوریتمهای تکاملی استفاده می شود که در کنار سرعت و اتکای بالا، شبکههای نظیر کاربرد تطبیق استریو وجود دارد هزینه بر بودن سنجش برازندگی این شبکههاست که باعث می شیود مدل های خیلی زیادی را نتوان تولید نمود. این مشیکل، کار را برای اسیتفاده از باعث می شیود مدل های خیلی زیادی سخت می کند. از این رو، یکی از راه حلهای چنین مسائلی الگوریتمهای چندهدفه مبتنی بر ژنتیک سخت می کند. از این رو، یکی از راه حلهای چنین مسائلی استفاده از روشهای پیمایشی نظیر تبه نوردی و سرد شدن شبیه سازی شده است. در این تحقیق از الگوریتم سردشدن شبیه سازی شده ی چندهدفه استفاده شده است.

۱-۴-بخشهای مختلف پایاننامه

در بخش دوم مفاهیم مرتبط با پایاننامه بررسی می شوند. بخش سوم مروری بر تحقیقات صورت گرفته بررسی می شود و در فصل چهارم روش ارائه شده و نتایج آن تحلیل می شود و در فصل پنجم به خلاصه ی کارهای صورت گرفتی و جمع بندی و پیشنهادات برای تحقیقات آینده اختصاص داده خواهد شد.

فصل دوم: اصول و مبانی نظری

۱-۲ -مقدمه

انطباق استریو فرایندی است که با هدف استخراج منظرههای سهبعدی از دو و یا چند تصویر دوبعدی ثبت شده از منظره مورد نظر به کار میرود. برای اینکه بتوان از یک تصویر واقعیت سهبعدی آن را استخراج کنیم، نیاز داریم که عمق هر شی در آن تصویر ،یعنی فاصلهی آن شی با لنز دوربین، را تخمین بزنیم و سپس با استفاده از فرمولی که در ادامه به آن اشاره می کنیم عمق هر شی را تشخیص دهیم.در این فصل با مفاهیم ، لغات کلیدی و اساس کار در فرایند انطباق استریو ، روشهای تشخیص نقاط مشابه در تصاویر ثبت شده از یک منظره و تکنیک های بهینه سازی آن، آشنا می شویم.

۲-۲-مفاهیم پایه

روش محاسبه ی عمق اشیا در منظره به این صورت است که نقاط مشابه را در تصاویر ثبت شده پیدا می کنند و با استفاده از فرمول زیر عمق هر شی را بر اساس اختلاف فاصله ی نقاط مشابه در تصاویر از یک نقطه ی صفر ثابت ، محاسبه می کنیم[۱].

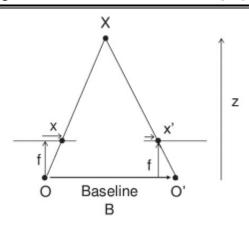
$$d = f \frac{B}{Z} \tag{1-7}$$

که در آن B f d یه ترتیب بیانگر اختلاف نقاط ۱، فاصلهی کانونی عدسی که برای تمام دوربینها باید یکسان باشد، طول خط واصل دو عدسی و عمق شی مورد نظر میباشند.

¹ Disparity

² Focal Length

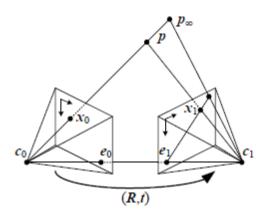
³ Baseline

شکل ۱-۲ : محل قرارگیری دوربینها نسبت به نقطهی مورد نظر از منظره[۲]

۲-۲-۱ هندسهی اپیپولار ۱

از آنجا که تعداد نقاط در دو تصویر بسیار زیاد است نیاز است که تعداد نقاط کاندید برای مشابهت را کاهش داد .در تصویر زیر دیده می شود که به ازای پیکسل x_0 در تصویر چپ یک خط به نام خط اپیپولار وجود دارد که از مرکز دوربین x_0 به بینهایت رفته و از پیکسل مورد نظر عبور می کند. [۳]

شکل ۲-۲ خط اپیپولار مشخصشده برای پیکسل x_0 در تصویر دیگر [۳]

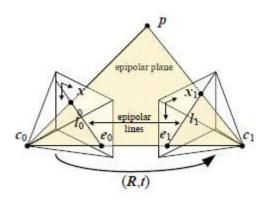
حال اگر بازتاب خط اپیپولار تصویر راست را بروی تصویر چپ و بازتاب خط اپیپولار تصویر چپ را بروی تصویر راست به دست آوریم از تلاقی آنها و بسط آن تا بینهایت، یک صفحه بهنام صفحهی

٧

¹ Epipolar Geometry

² Epipolar Line

اپیپولار ۱ به دست می آید که می توان گفت تمام نقاط کاندید برای مشابهت با نقطه ی مورد نظر در تصویر دیگر در این صفحه قرار دارند.

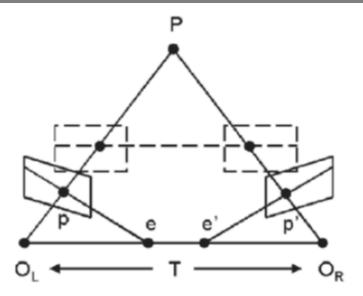
شکل ۲-۳ صفحهی اپیپولار [۳]

۲-۲-۲ یکسو سازی۲

برای کاهش پیچیدگی تطبیق پیکسلها، لازم است که یکسو سازی تصاویر اعمال شود .هدف از یکسو سازی تصاویر این است که خطوط اپیپلار دو تصویر، به صورت افقی هم خط شوند. این عمل می تواند با انتقال خطوطی که دچار چرخش شده اند، جابه جایی و مایل کردن تصاویر دوربینها انجام شود .در انتقالها از اطلاعات درونی دوربین و اطلاعات موقعیت دوربینها و جهت دوربینها استفاده می شود .شکل (۲-۲) این فرآیند را نمایش می دهد. نقطه ی سه بعدی P روی صفحات تصاویر دوربینهای چپ و راست روی نقاط P و P نگاشته می شود. خطوط اپیپلار از نقاط P و P در طول صفحات تصویر تا خطوط،خط خط پایه که بین نقاط کانونی دوربینها یعنی P و P قرار دارد، کشیده می شود. این خطوط،خط پایه را در نقاط P و P قطع می کنند. دو نقطه ی منطبق P و P همواره به ترتیب جایی روی خطوط اپیپلار و P قرار دارند. این ساختار هندسی اساس یکسو سازی تصاویر را تشکیل می دهد. P

¹ Epipolar Plane

² Rectification

شكل ٢-٢ : مدل هندسي يكسو سازي[۴]

پس از اینکه یکسو سازی تصویر انجام شد، خطوط اپیپلار دو نقطه ی تصویر شده به صورت موازی و افقی در طول صفحه ی جدید تصاویر قرار می گیرند. م سئله ی تطبیق استریو به این ترتیب به یک جستجوی یک بعدی در طول خطوط افقی به جای جستجوی دو بعدی تبدیل می شود.

۲-۲-۳ جابجایی مکان پیکسلهای متناظر

در تطابق ا ستریو، هدف یافتن پیکسلهای منطبق در تصویر ورودی داده شده هست و نتایج یافتن پیکسلهای منطبق در یک نگاشت جابهجایی ا ذخیره می شود . واژه جابجایی می تواند به عنوان اختلاف افقی بین دو پیکسل تعریف شود و نگاشت جابجایی ، یک مقدار مشخص برای این اختلاف افقی پیکسلها برای هر پیکسل تعریف می کند.

-

¹ Disparity Map

۲-۲-۲ روابط برای مختصات افقی جفت تصاویر استریو

با استفاده از نگاشت جابجایی ، مختصات پیکسلی اشیاء در تصاویر استریو می توانند به صورت زیر به هم مرتبط شوند[۵,۶].

$$x_{RIGHT} = x_{LEFT} - d_{LEFT}(x_{LEFT}, y)$$
 (Y-Y)

$$x_{LEFT} = x_{RIGHT} - d_{RIGHT}(x_{RIGHT}, y)$$
 (Y-Y)

$$x_{SEARCH} = x_{REF} - Sd_{REF}(x_{REF}, y); S = \pm 1$$
 (Y-Y)

$$y = y_{LEFT} = y_{RIGHT} \tag{a-Y}$$

در روابط بالا، d_{RIGHT} و d_{RIGHT} نگاشتهای جابجایی برای دیدهای چپ و راست را نشان می در روابط بالا، d_{RIGHT} و d_{LEFT} ، دهند و d_{RIGHT} برابر است با موقعیت عرضی پیکسل . که فرمول کلی آن برابر است با فرمول (۲–۴).

-2-7 تعاریف موجود در مفهوم استریو

در این بخش ، برخی از اصطلاحاتی که در مطالب قبلی و یا در آینده مورد استفاده قرار گرفتند و توصیف کاملی از آنها ارائه نشده است را به تفصیل شرح میدهیم:

- فاصله ی کانونی :در یک سیستم تصویربرداری مبتنی بر لنز و 'CCD، مجموعه لنز که متشکل از چندین عدسی محدب و مقعر است با یک عدسی محدب به فاصله ی کانونی f، مدل می شود.
- صفحه ی تصویر ^{1} : محل تشکیل تصویر که آن را صفحه ی تصویر می گویند ، صفحه ی عمود بر محور عدسی و به فاصله ی f در پشت آن هست.
- مرکز تجسم: معمولاً محور نوری عدسی را محور مختصات Z در نظر می گیریم و محل

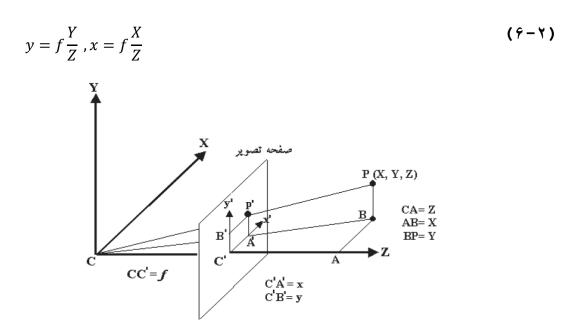
-

¹ Charged Couple Device

² Image Plane

تقاطع محور Z و عدسی را مرکز مختصات سه بعدی یعنی C در نظر می گیرند. C مرکز تجسم نیز میگویند .برای ساد گی در اکثر مراجع، صفحه تصویر در جلوی مرکز تجسم و به فاصله از آن در نظر گرفته می شود.

روابط پر سپکتیو :اگر P نقطه ای در فضای سه بعدی باشد، P یعنی تصویر P در صفحه تصویر، از P برخورد P با صفحه تصویر به د ست می آید .اگر P با صفحه تصویر به د ست می آید .اگر P با صفحه تصویر باشد، با توجه به شکل زیر می توان رابطه ی زیر را نوشت.

شکل ۲-۵: هندسهی سیستم استریوی مبنا[۴]

۲-۳-روشهای تطبیق استریو

این قسمت برخی مفاهیمی که در روشهای استریوی امروزی رایج هستند، را معرفی میکند. هدف این قسمت ایجاد مقدمهای در این زمینه است، پیش از آنکه نگاه دقیق تر به برخی روشهای تطبیق استریوی امروزی داشته باشیم.

۲-۳-۲ بیشباهتی پیکسلی۱

به منظور یافتن پیکسلهای متناظر در یک تصویر مرجع و تصویر جستجو، مشخص است که به یک اندازه گیری شباهت بین پیکسلها نیاز است. اگرچه رایج تر این است که از واژه اندازه گیری بی شباهتی یا هزینه ی تطبیق استفاده شود که با کاهش شباهت بین دو پیکسل در حال مقایسه، افزایش می یابد. یک روش رایج برای نمایش هزینه ی تطبیق از طریق تابع (C(x,y,d) با مختصات تصویر مرجع و اختلاف پیکسلی هست. فضای اختلاف پیکسلی تو سط مختصات پیکسلهای تصویر در دست و محدوده ی جستجوی اختلاف باید محدوده ی جستجوی اختلاف باید به طور معمول، یک محدوده ی جستجوی اختلاف باید به طور دستی مشخص شود و به ویژگیهای دو تصویر ورودی بستگی دارد.

۲-۳-۲ روشهای اندازه گیری معمول و تجمع هزینه

در طی سالها، تعداد زیادی روش برای اندازه گیری جابجایی ارائه شده است. روشهای مرسوم که برای مقایسه دو پیکسل متناظر استفاده می شوند عبارتاند از: اختلاف مطلق شدت روشنایی (SD) مربع اختلاف شدت روشنایی (SD) و اختلاف مطلق گرادیان (AD). با گسترش مقایسه به نواحی مربعی پنجره مانند که مرکز آنها بر روی پیکسلهای مرجع و جستجو قرار دارد، این اندازه گیریها به جمع اختلاف مطلق شدت روشنایی (SAD)، جمع مربع اختلاف روشنایی (SSD) و جمع اختلاف مطلق گرادیان (SGRAD) تبدیل شده است. هزینههای جمع شده روی نواحی پنجرهای به تجمع هزینه معروف است.

مهم ترین مزیت تجمع هزینه کاهش حساسیت به نویز نسبت به مقایسه پیکسلی است. اگرچه، روشهای مبتنی بر ناحیه، نتایج با جزئیات کمتری تولید می کنند .بنابراین، یک تناسب بین حساسیت به نویز و از دست رفتن جزئیات هنگام انتخاب سایز پنجره باید اعمال شود. توابع هزینه برای روشهای اندازه گیری بی شباهتی بحث شده در بالا می توانند به صورت زیر باشند:

² Absolute Intensity Difference

¹ Pixel Dissimilarity

³ Squared Intensity Difference

⁴ Absolute Gradient Difference

$$C_{AD}(x, y, d) = |I_L(x, y) - I_R(x - d, y)|$$
 (Y-Y)

$$C_{SD}(x, y, d) = |I_L(x, y) - I_R(x - d, y)|^2$$
 (A-Y)

$$C_{GRAD}(x, y, d) = |\nabla_x I_L(x, y) - \nabla_x I_R(x - d, y)| + |\nabla_y I_L(x, y) - \nabla_y I_R(x - d, y)|$$

$$(9-7)$$

$$C_{SAD}(x,y,d) = \sum_{(u,v)\in W(x,y)} |I_L(u,v) - I_R(u-d,v)|$$
(1:-Y)

$$C_{SAD}(x, y, d) = \sum_{(u,v) \in W(x,y)} |I_L(u,v) - I_R(u - d, v)|^2$$

$$C_{GRAD}(x, y, d) = \sum_{(u,v) \in W(x,y)} |\nabla_x I_L(u, v) - \nabla_x I_R(u - d, v)|$$
(1) -Y)

$$+\sum_{(u,v)\in W(x,y)} \left| \nabla_{y} I_{L}(u,v) - \nabla_{y} I_{R}(u-d,v) \right| \tag{1Y-Y}$$

در اینجا I_L و I_R توابع شدت رو شنایی تصاویر چپ و را ست ه ستند و برابر ا ست با پارامتر اختلاف. V_y و V_x و بنجره ایست که موقعیت (x,y) را احاطه می کند و V_y و عملگرهای گرادیان هستند.

۲-۲_روشهای محاسبهی عمق

در حالت کلی دو دستهبندی اصلی به منظور تخمین عمق وجود دارد: دسته اول روشهای فعال که شامل روشهای میزان دریافت که شامل روشهای مبتنی بر انواع ارسال پرتوهای انرژی به سمت شی و اندازه گیری میزان دریافت آن است و دسته دوم روشهای غیرفعال که مبتنی بر تصویر هستند.

۲ – ۲ – ۱ – روشهای فعال ۱

روشهای فعال در حالت کلی مبتنی بر اطلاعات مربوط به نورپردازی صحنه میباشند و علاوه بر دوربین، ابزار کمکی دیگری نیز در محا سبه فا صله جسم مورد نظر، نقش ایفا میکنند .از انواع این روشها میتوان به ارسال پالس های مربعی اشعه لیزر اشاره کرد که در آن نشانههای منعکسشده از اشیا به سمت دوربین شامل تمام اطلاعات مورد نیاز برای ساخت نقشه عمق میباشند.

$^{\mathsf{Y}} - ^{\mathsf{Y}} - ^{\mathsf{Y}} - ^{\mathsf{Y}} - ^{\mathsf{Y}}$ روشهای غیرفعال

از این دسته از روشها، روشهای مبتنی بر تصویر هستند و شامل دو روش کلی استفاده از دو دوربین و یک دوربین میباشند .در این دسته بعضی از متدها فقط از یک تصویر استفاده می کنند و در بعضی به بیشتر از یک تصویر نیاز دارند که برای بد ست آوردن آنها باید از چند دوربین و یا یک دوربین که پارامترهای آن و یا موقعیت آن تغییر پیدا می کند استفاده کرد .در این روشها بدون هیچ دانش قبلی از صحنهی مورد بررسی، تخمین عمق با کمک فقط یک تصویر از صحنه امکانپذیر نیست .بنابراین در این دسته از اطلاعاتی از قبیل گرادیان بافت، سطح سایه و غیره باید استفاده کرد و به یک سری پیشفرضهای اکتشافی نیاز داریم که باعث شده نتوانیم عمق واقعی را تخمین بزنیم. در برر سی روشهای غیرفعال میتوان این گونه در نظر گرفت که این روشها مبتنی بر اطلاعات در برر سی روشهای غیرفعال میتوان این گونه در نظر گرفت که این روشها مبتنی بر اطلاعات متن و موقعیت ا شیا و صحنه و همچنین اطلاعات سه بعدی ا شیا میبا شند .این روشها بیشتر صحبت اساس چگونگی عملکردشان به زیر گروههایی تقسیم میشوند که در زیر در مورد آنها بیشتر صحبت می شود.

□ روش مبتنی بر مدل سه بعدی وسایه

روش یک دوربین خود شامل دو نوع استاتیک و دینامیک است .در نوع دینامیک یک دوربین، با در نظر گرفتن اطلاعات مدل سه بعدی اشیا و هم چنین اطلاعات مربوط به موقعیت دوربین و صحنه، عمق آن بررسی می شود .در این روش، برای محاسبه فاصله یا عمق از یک دنباله تصاویر برداشته شده با یک دوربین استفاده می شود که بر مبنای مدل هندسی جسم و موقعیت دوربین ارائه شده است .در

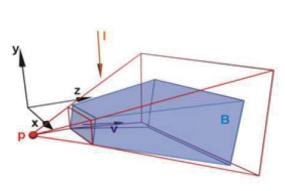
-

¹ Active

² Passive

این روشها ا ساس اندازه گیری بر میزان تغییر اندازه تصویر شی مورد نظر بر اثر حرکت دوربین به اندازه معلوم هست.

در برخی روشها از میزان تغییرات سطح خاکستری تصویر و نور موجود در صحنه به منظور تخمین عمق استفاده می شود که از انواع آن می توان به روش استفاده از سایههای موجود در صحنه اشاره کرد(شکل زیر). در روش استفاده از سایههای موجود، با داشتن تصویری از صحنه و یک منبع نوری شناخته شده و همچنین مدل بازتابندگی می توان از تغییرات سایه گذاری برای ارزیابی شکل در صحنه استفاده کرد [۷, ۸].

شکل ۲-۶:شمایی از روش سایه[۷]

□ روش مبتنی بر زوم^۱

در روش استاتیک تک دوربین دو روش عمده عمق با استفاده از زوم و عمق با استفاده از روش بدون نیاز زوم وجود دارد .در روشهای مرسوم و قراردادی عمق با استفاده از زوم یا بدون زوم، تصاویر متعدد از یک نقطه دید بافا صله کانونیهای مختلف تو سط دوربین گرفته می شود .در این روشها دوربین ثابت در نظر گرفتهشده و پارامترهای داخلی دوربین نیز محاسبه میشوند.

در روش مبتنی بر زوم از تصاویر گرفته شده از شی در فواصل مختلف استفاده می شود یا با تنظیم کردن پارامترهای دوربین از جمله فا صله لنز دوربین از پرده تصویر ۷، فا صله کانونی F و میزان باز و

-

¹ Focus

بسته بودن روزنه دوربین ، سطح زومهای متفاوتی را میتوانیم به دست آوریم و تصاویر متعددی را از صحنه با تغییر پارامترهای دوربین به دست آوریم.اساسی ترین ضعف این روش مدت زمان لازم برای به دست آوردن تصاویری است که برای محاسبه عمق لازم است .در عمل در حدود ده و یا بیشتر تصویر بدین منظور لازم است[۹].

🗖 روش بدون نیاز به زوم ۱

در روش بدون نیاز به زوم از تصاویر گرفته شده بافا صله کانونی متفاوت ا ستفاده می شود [۱۰]. در حقیقت مهمترین مسئله در روش مبتنی بر زوم و بدون نیاز به زوم، به د ست آوردن مقیا سی برای اندازه گیری میزان تاری در مشاهدات مختلف هست .روش بدون نیاز به زوم در حالت کلی به دو دسته فعال و غیرفعال تقسیم می شود.

حالت فعال روش بدون نیاز به زوم اولین بار توسط Girod و Scherock در سال ۸۹ مطرح شد. در این روش پرتو مشخصی از نور به صحنه تابانده می شود .تصویر توسط یک دوربین مجهز به اسپلیتر پرتو نور ثبت شده و با توجه به اینکه پرتو نور تابیده مشخص است، میزان تاری ناشی از عمق شیء قرار گرفته در بدون نیاز به زوم، سنجیده می شود .این روش با اینکه نتایج مناسبی دارد ولی فقط در محیطهای کنترل شده مناسب است و در بیشتر موارد کاردی نمی توان استفاده کرد.

حالت غیرفعال بدون نیاز به زوم تو سط Pentland در سال ۸۷ بیان شد[۱۱]. در این روش از حداقل دو تصویر بافاصله کانونی متفاوت استفاده می شود .در حقیقت مشاهدات بی شماری از تصویر گرفته شده با پارامترهای متفاوت دوربین وجود دارد .بر ا ساس تفاوت میزان تاری بین دو م شاهده بافا صله کانونی متفاوت و خارج از فا صله زوم دوربین، عمق شی در صحنه تخمین زده می شود .در این روش تصویر کاملاً زوم شده و لازم است که یک تصویر واضح از صحنه داشته باشیم.

روشی دیگر به منظور به دست آوردن عمق اشیای متحرک در صحنه با استفاده از میزان تاری تصاویر ناشی از غیر زوم دوربین و ویژگیهای آن مطرح شده است .برخلاف دیگر روشهای رایج به منظور تخمین عمق اشیا در صحنه که مبتنی بر ویژگیهای سه بعدی اشیا و صحنه میباشند، در اینجا تنها پارامترهای ثابت دوربین در نظر گرفته میشوند .بدین ترتیب تغییرات فاصله شی از دوربین نسبت مستقیم با میزان تاری شی در تصویر دارد .در حقیقت میزان تار شدن با یک نسبت مستقیم در عمق مقابل دوربین انتشار مییابد که با تغییرات سطح خاکستری در اطراف لبههای اشیا قابل مشاهده هست .با توجه به پارامترهای ثابت دوربین، تابع انتشار تاری در صحنه تخمین زده می

¹ Defocus

شود . سپس با توجه به تغییرات ایجاد شده در اثر تاری که باعث آغشتگی در لبههای اشیا می شود، مقادیر به دست آمده با تابع انتشار سنجیده می شود و مقدار عمق اولیه تخمین زده می شود.در این روش برخلاف دیگر روشهای مشابه، به تصویر شی در حالت زوم نیاز نیست و تنها با یک تصویر می توان عمق یکنواخت نسبی را برای شی تخمین زد[۱۲].

□ روش استریو^۱

روش دو دوربین یا دو چشمی که از آن به عنوان روش استریو نیز نام میبرند، به معنی استخراج و تخمین عمق با استفاده از میزان عدم تطابق بین دو تصویر از یک صحنه است و از دو تصویر گرفته شده با استفاده از دو دوربین در مکانهای متفاوت استفاده می کند .این روش در واقع مشابه سیستم بینایی انسان عمل می کند. ایده امکان استخراج اطلاعات عمق با استفاده از دو دوربین اولین بار توسط Charles Wheatstone در سال ۱۸۳۸ مطرح گردید .وی بیان کرد به دلیل قرار گرفتن چشمها در موقعیتهای افقی متفاوت، تصاویر به دست آمده از هر چشم با دیگری متفاوت است و اشیایی که در فاصلههای متفاوتی از چشم قرار دارند در دو تصویر در موقعیتهای مکانی افقی متفاوتی و پشتم قرار دارند در دو تصویر در موقعیتهای مکانی افقی متفاوتی این امر امکان اندازه گیری فاصله شی تا دوربین فراهم می شود.

در استریو بر پایه دید، دو تصویر از یک صحنه از دو نمای مختلف گرفته می شود .یک اختلاف نسبی مشخصهها بین موقعیتهای اشیا در تصاویر وجود دارد .این اختلاف به عمق صحنه مربوط می شود .از این رو اشیا نزدیک تر به دوربین اختلاف بیشتر و اشیا دورتر از دوربین اختلاف کمتری دارند. بر اساس این اصل می توان عمق را در صحنه به دست آورد .این بر اساس اصل دو بعدی است که انسانها اکثراً عمق را مشاهده می کنند.

$-\Delta$ مفاهیم پایهای شبکههای عصبی و یادگیری عمیق $-\Delta$

۲-۵-۱ ساختار شبکههای عصبی کانولوشن

شـبکههای عصـبی کانولوشـن از یک لایه ورودی، یک لایه خروجی و چندین لایه مخفی

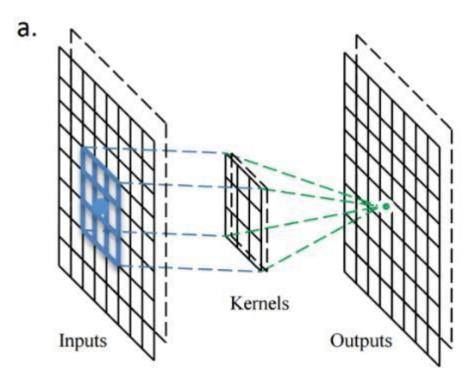
-

¹ Stereo

تشکیل شده اند . لایه های مخفی شامل لایه های کانولوشن و لایه های کاهش دهنده بعد است که معمولاً بصورت یک درمیان حاضر می شوند . لایه های کانولوشن وظیفه استخراج ویژگی و لایه های کاهش دهنده بعد وظیفه کاهش و ضوح ورودی ها را بر عهده دارند . هر لایه کانولوشن دارای یک فیلتر کانولوشن و هر لایه کاهش دهنده بعد دارای یک فاکتور کاهش بعد است.

ناحیه دریافت محلی، هر سلول در لایه است که ورودی را از مجموعهای از سلولها در یک هم سایگی کوچک در لایه قبل دریافت می کند .با ناحیههای دریافت محلی نرونها می توانند ویژگی های بصری اصلی مانند لبهها و گوشهها را شناسایی کنند. CNN یک خصوصیت کلیدی تصویر را تأیید می کند و آن این است که پیکسلهای نزدیک به هم وابستگی بیشتری نسبت به پیکسلهای دور از هم دارند. این خصوصیت از طریق استخراج ویژگیهایی که فقط به محل کوچکی از تصویر وابستهاند، برآورده می شود و ویژگیهای ویژگیهای بالاتر ادغام می شود و ویژگیهای پیچیده تر استخراج می شود نهایتاً اطلاعات کل تصویر استخراج می شود.

در یک لایه کانولو شن، کل فضای داده ورودی تو سط کرنل u*v پیمایش شده و هر فضای ورودی که بر اساس اندازه کرنل، u*v در نظر گرفته می شود و ناحیه دریافت محلی نام دارد در کرنل مربوطه خرب شده و با جمع المانهای ماتریس نتیجه و یک بایاس آموزش پذیر و تابع فعال سازی (که به طور معمول تانژانت هایپربولیک استفاده می شود) روی مقدار حاصل خروجی این لایه را خواهیم داشت . سپس کرنل یکی به را ست و یکی به پایین شیفت داده می شود و عملیات تکرار می شود . در لایههای کانولوشین تعداد u*v داریم که به ازای هر کرنل یک تصویر ویژگی خواهیم داشت. عملیات کانولوشن را در شکل زیر مشاهده کنید:

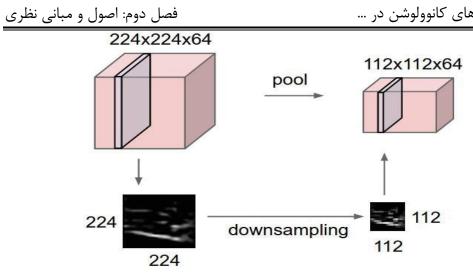

شكل ۲-۷: عمليات لايهى كانوولوشن[۱۳]

تصاویر ویژگی در لایههای کانولوشن مطابق رابطهی زیر حاصل میشود[۱۳]:

$$C_{k,l}^{i} = g(I_{k,l}^{i} \otimes W_{k,l} + B_{k,l})$$
 (17-1)

در یک لایه کاهشده بعد فاکتور کاهش بعد m*m در نظر گرفته ده و ناحیه دریافت ورودی به ماتریسهای m*m مجاور تقسیم شده و با جمع المانهای ماتریس و اعمال یک وزن و یک بایاس آموزش پذیر و تابع تانژانت هایپربولیک روی ماتریس مربوطه، خروجی این لایه را خواهیم داشت، به این معنا که هر m*n المان مجاور که بصورت یک ماتریس m*n هستند به یک المان در لایه بعد تبدیل شده و بعد خروجی بر فاکتور مربوطه تق سیم می شود .لایه کاهش دهنده بعد با کاهش دقت، مقاومت در برابر انتقال، شیفت و خرابی را افزایش می دهد .این عملیات را در شکل زیر مشاهده می کنید:

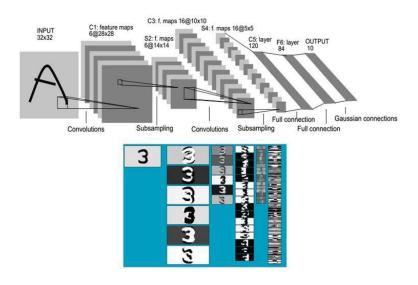

شکل ۲-۸ : عملیات کاهش دهنده ی بعد[۱۳]

تصاویر ویژگی در لایههای کاهش بعد نیز مطابق رابطهی زیر میباشند[۱۳]:

$$S_{k,l}^{i} = g(I \downarrow_{k,l}^{i} W_{k,l} + Eb_{k,l})$$
 (19-7)

 $I\downarrow_{k,l}^i$ برابر تابع فعال سازی، B و d برابر بایاسها، d و d برابر وزنها، $I_{k,l}^i$ برابر تابع فعال d و d برابر بایاسها، dکاهش بعد یافته iامین ورودی تصویر ویژگی k از لایه i k نمایش دهنده عملیات کانولوشی دو بعدی و E ماتریسی است که تمام عنا صر آن یک در نظر گرفته شده است . توجه شود که حروف بزرگ نشان دهنده ماتریسها و حروف کوچک نشان دهنده یک عدد می با شند . ترکیبی از این دو لایه را در شکل زیر مشاهده می کنید:

شکل ۲-۹: ترکیب لایهی کانولوشن و کاهش دهنده بعد [۱۳]

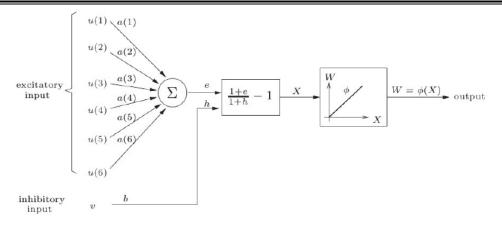
اشتراک وزن در این شبکهها به این معناست که نرون های موجود در تصاویر ویژگی یکسان ورودی از محلهای مختلف تصویر ورودی دریافت می کنند به صورتی که کل فضای ورودی را می پوشانند، درحالی که وزنهای یکسانی را در نظر می گیرند .هر چند تصاویر ویژگی مختلف در یک لایه وزنهای متفاوت دارند .اشتراک وزن دو مزیت دارد :اول این که به دلیل این که هر نرون فقط با مجموعه محدودی از اطلاعات کار می کند مشکل افزایش بعد نخواهیم داشت و دوم این که هر نرون به عنوان یک استخراج گر ویژگی عمل می کند که ویژگی های بصری اصلی مشابهی را از نقاط مختلف تصویر ورودی استخراج می کند.

-2-4 مدلهای اولیه شبکههای عصبی کانولوشن

□ مدل Neocognitron

فوکوشیما[۱۴] در مطالعاتی که بر روی تشخیص دست خط انجام داد مدلی چند لایه از شبکه عصبی با نام NeoCognitron را ارائه داد. در NeoCognitron از ناحیه دریافت استفاده می شد که در آن هر نرون تنها به یک زیر ناحیه مطابق با تعداد مشخصی از نرونهای مجاور در لایه قبل متصل بود. در مدل NeoCognitron با الگوبرداری از اکتشافی که از سیستم بینایی یک گربه به دست آمد، ایده وجود اتصالهای محلی شکل گرفت .در حقیقت در این مدل دلیل استفاده از ویژگی اتصالهای محلی، که قبلاً در شبکههای عصبی مورد استفاده قرار گرفته بود، تشخیص ویژگیهای قابلرؤیت پایهای در تصاویر، مانند لبهها، نقاط پایانی و یا گوشهها بیان می شود .از آنجایی که این ویژگیها در قسمتهای گوناگونی از ناحیه ورودی وجود دارند، لذا وزنها نیز باید برای تمامی این قسمتها از ناحیه ورودی یکسان باشند که این قانون اشتراک وزن نام دارد.

در مدل NeoCognitron نرونها به ناحیه دریافت از مرحله قبل متصل هستند .خروجی S-plane نرونهایی که وزنهای یکسانی دارند تحت عنوان S-cell نامگذاری می شوند که همگی یک S-plane نرونهایی که وزنهای یکسانی دارند تحت عنوان S-cell نامگذاری می شوند که همگی یک S-plane را تشکیل می دهند . شکل زیر مدل S-plane را نشان می دهد .مجموعه ای از این عکس دقت -S S-plane را تشکیل می دهند .هر S-plane به دنبال خود یک C-plane دارد که وظیفه کاهش دقت -C دارد که وظیفه کاهش دقت - C می واسل یک فاکتور ثابت بر عهده دارد .به عنوان مثال اگر این فاکتور دو با شد - C واسیت کمتری به خرابی ها و جابجایی های کوچک در الگوی ورودی داشته باشد.

شکل ۱۰-۲ : مدل S-cell در NeoCognitron

نوع سلولها در لایه Sاز نوع بازدارنده موازی است .در شکل (۱-۱۰) ورودیهایی که از ناحیه در دریافت می آیند، ورودیهای تحریک کننده نام دارند .یک ورودی بازدارنده نیز که تأثیری عکس در فعال شدن نرون دارد به سلول وارد می شود .در صورتی که ما از S بزرگ تر باشد خروجی نرون صفر است که این قانون تو سط تابعی اعمال می شود .مقدار ورودی تحریک کننده بصورت رابطه (۱-۱۵) محاسبه می شود:

$$e = \sum_{i=1}^{N} a(i)u(i) \tag{10-7}$$

که a(i) وزنهایی آموزش پذیرند، u(i) نشان دهنده ورودیهای لایه قبل و N نیز تعداد وزنها را نشان میدهد .ورودی بازدارنده نیز بصورت رابطه (-18) محاسبه میشود:

$$h = bv ( ) ? - Y)$$

که b وزنی آموزش پذیر است و برای هر صفحه از لایه متفاوت است. ورودی v در v است اموزش پذیر است و برای هر صفحه از لایه متفاوت است می شود NeoCognitron از ناحیه دریافت می آید و به صورت میانگین مربعات ریشه وزن دار محاسبه می شود v است در نهایت فرمول فعال سازی یک v است در نهایت فرمول فعال سازی یک v است:

$$u_{S}(i) = \emptyset\left(\frac{1+e}{1+h} - 1\right) \tag{1V-Y}$$

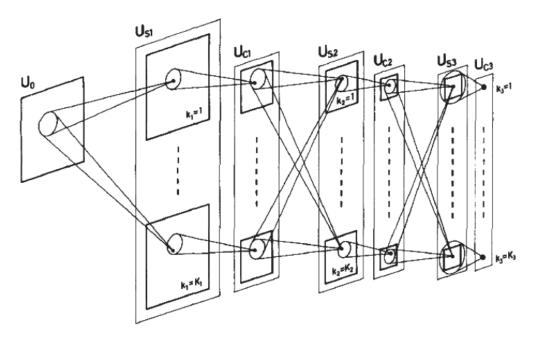
که در آن تابع فعال سازی $\emptyset$ به صورت زیر تعریف می شود و با توجه به ورودی اش که در رابطه (۲ –۱۷) مطرح شد باعث می شود که اگر ورودی بازدارنده از ورودی تحریک کننده بیشتر باشد خروجی

صفر شود:

$$\emptyset(x) = \begin{cases} X, X \ge 0 \\ 0 \ else \end{cases}$$

فوکوشیما نشان داد که خروجی S-layer ها تخمینی از کانولوشن نرمال شده، بردار وزن و بردار وردی است .چندین S-plane ها که هر کدام مجموعه متفاوتی از وزنها را دارند، می توانند ویژگی های متفاوتی را از محلی یکسان استخراج کنند .با استفاده از S-layer ها و C-layer ها در جاهای مختلف و ترکیب نگاشتهای خروجی آنها میتوان ماشینی پیچیده برای استخراج ویژگیها ساخت . ارتباط لایه C با لایه ک توسط یکسری سیناپس با وزنهایی ثابت و غیرقابل تغییر است .تعداد صفحات و در لایه قبل آن برابر است و این صفحات از دو لایه بصورت نظیر به نظیر به یکدیگر متصل هستند.

ساختار است. این ساختار دارای یک NeoCognitron پایه در شکل (۲-۱۱) نمایش داده شده است. این ساختار دارای یک NeoCognitron پایه ورودی ما و سه لایه تناوبی S-layer و S-layer با نامهای U_{c3} ،...، U_{c2} ، U_{c3} ،... عنوان لایه خروجی، شامل نرونهایی ا ست که تنها بیانگر نتیجه عملکرد شبکه عصبی می با شد. توجه کنید که ورودیهای بازدارنده v در شکل (۲-۱۱) نشان داده نشدهاند.

شكل ۱۱-۲ :اتصال لايهها در Neocognitron پايه[۱۴

در مدل NeoCognitron آموزش می تواند هم به صورت بدون مربی و هم با مربی صورت گیرد.

اولین پیاده سازی از این مدل بصورت بدون مربی و بر پایه ی الگوریتم خود سازمانده ویک قانون یادگیری تقویتی ، آموزش داده شده بود .بعدها نشان داده شد که قدرت اصلی مدل NeoCognitron یادگیری تقویتی ، آموزش داده شده بود .بعدها نشان داده شد که قدرت اصلی مدل عمورت لایه به به و سیله آموزش با مربی و بهتر از الگوریتم SOA قابل دستیابی است .آموزش باید بصورت لایه به لایه صورت پذیرد .پارامترهای آموزش پذیر وزنهای b و d هستند و وزنهای Plane ها نیز در طول مرحله آموزش تغییری پیدا نکرده و از ابتدا ثابت هستند.

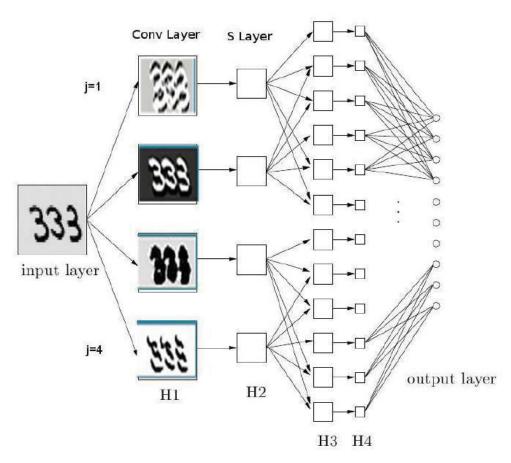
□ مدل LeCun

[۱۵] LeCun برای اولین بار مدلی از شبکههای عصبی کانولو شن را پیشنهاد کرد که قابلیت آموزش از طریق پس انتشار را دا شت و آن را بر روی مسئله تشخیص ارقام د ستنویس بکار برد . ا ستفاده گسترده از روش پس انتشار خطا یک انشعاب مهم در بحث شبکههای عصبی کانولو شن ایجاد کرد. مدل LeCun و مدل NeoCognitron از نظرهای گوناگون به هم شــباهت دارند .مدل LeCun دنبالهای از لایههای کانولوشن و کاهشدهنده بعد است که متناسب با S-layer ها و C-layer ها هســتند و شــامل تصــاویر ویژگی میشــوند که متناســب با S-plane ها و C-plane های مدل NeoCognitron است. با توجه به این که مدل یک نرون، پر سپترون پایه همراه با یک تابع فعال ساز sigmoid است، هیچ ورودی بازدارنده و در نتیجه هیچ ۷-planeای را شامل نمی شود .این مو ضوع باعث سادهتر شدن کلی مدل و ساختار آن می شود .مزیت دیگر این مدل این است که دیگر نیاز به آموزش لایه به لایه نی ست، بلکه تمام نرونها را میتوان بصورت مرحله به مرحله و توسط پس انتشار که خطای کلی تابع را کمینه می کند، آموزش داد .نتیجه این قابلیت این است که ویژگیهایی که باید استخراج شوند، مانند گوشهها و ... بصورت خودکار و طی فرایند آموزش ماسک های کانولو شن پیدا شده و به و سیله وزنهای تصاویر ویژگی مربوطه شکل می گیرند . ساختاری از شبکه ء صبى كانولو شن كه تو سط LeCun ارائه شد بعدها LeNet-1 نام گرفته شد. LeNet-4 نسخهاي گسترشیافته از مدل LeNet-1 است و شامل تصاویر ویژگی و لایهای مخفی علاوه بر مدل قبلی ا ست .با توجه به این که مدل LeNet-4 مدلی کارا ست، انواع دیگر ترکیبات آن از جمله Boosted LeNet-4، LeNet-4 با K نزدیک ترین همسایه و ترکیب آن با آموزش محلی[۱۶] نیز برر سی شده است .از توسعههای دیگر این شبکهها میتوان LeNet-5 و LeNet-7 را نام برد که در ادامه به بررسی این مدل های پایه می پردازیم.

¹ Self Organization Algorithm(SOA)

LeNet-1

شکل (۱-۱۱) ساختار از شبکه عصبی کانولوشن که توسط LeCun ارائه شد و بعدها 1-1 اساختار از شبکه عصبی کانولوشن که توسط 1-1 داراست و تصویری خاکستری از رقمی نام گرفته شد را نشان می دهد، دریافت می کند . شدت نور پیک سلها بین 1-1 و 1+1 نرمال می شوند . لایه مخفی اول شامل 1+1 تصویر ویژگی می شود که هر کدام دارای 1+1 وزن هستند، دارای یک کرنل 1+1 و یک بایاس نیز هست .به علت تأثیر حاشیه ها در عملیات کانولوشن، تصویر ویژگی نتیجه کوچک تر و برابر 1+1 برابر ویژگی نتیجه کوچک تر و برابر ویژگی کوچک تر و برابر ویژگی نتیجه کوچک تر و برابر ویژگی کوچک تر و برابر ویژگی نتیجه کوچک تر و برابر ویژگی کوچک تر و برابر و برابر ویژگی کوچک تر و برابر ویژگی کوچک تر و برابر و برابر ویژگی کوچک تر و برابر و برابر ویژگی کوچک تر و برابر و برابر و برا

شكل ۲-۱۲:ساختار شبكه عصبی ارائهشده توسط LeCun برای تشخیص دست خط [۱۵]

لایه کاهشدهنده بعد دارای اندازه 12*12 است. لایههای 3H و 4H هر یک به ترتیب شامل ۱۲ تصویر کانولوشن و کاهشدهنده با ابعاد 878 و 464 میباشند .تابعی که در این لایهها اعمال می شود. دقیقاً مانند همان تابعی است که در لایههای 1H و 2H اجرا می شود، با این تفاوت که تصویر ویژگی لایه 4H با کانولوشین 363 به جای 565 تولید می شیود .در نهایت، لایه خروجی شامل مجموعهای از ۱۰ نرون است که بصورت کامل به تصاویر کاهشدهنده قبلی از لایه 4H متصل شدهاند و بیانگر ۱۰ رقمی هستند که باید تشخیص داده شوند .برای نرون برنده مقدار پاسخ ۱+ و برای سایر

نرونها مقدار پاسخ را برابر ۱- در نظر می گیریم.در مجموع شبکه دارای 4635 عنصر و 98442 اتصال است که به علت وجود خاصیت وزنهای مشترک تنها 2578 پارامتر مستقل برای آموزش وجود دارد.

LeNet-4

در مورد LeNet-4 که نسخهای گسترشیافته از مدل LeNet-1 است و شامل تصاویر ویژگی و لایهای مخفی علاوه بر مدل قبلی است، نمونهای [۱۶] توسعه داده شد که نیاز به 260000 جمع و ضرب داشت و دارای 17000 پارامتر آزاد بود .این نمونه خطای ۱/۱ در صد را برای آزمایش با پایگاه داده MNIST نتیجه داد.

نمونهای دیگر [۱۶] با نام Boosted LeNet-4 نیز بررسی شده است .این مدل برگرفته از روشی با نام تقویت شونده است که قبلاً توسط شپایر ۱ ارائه شد و توسط دراکر ۲ و دیگران توسعه یافت. ایده اصلی بدین صورت بود که اگر مجموعه و یا اجتماعی از ماشینهای یادگیر داشته باشیم، به صورتی که آنها به کمک هم مسائلی را حل کنند نتایج با دقت بهتری به د ست میآید .در نمونهای که در این آزمایش توسط لئون بوتو ۳ و دیگران برر سی شده سه ماشین وجود دارد .اولین آنها که در این آزمایش تو سط لئون بوتو و دیگران برر سی شده ماشین دوم داده می شود و خروجی آنها که در این ماشین هر دو به ماشین سوم که آن هم LeNet-4 است وارد می شود .در این نمونه هم خطایی که برای پایگاه داده ۱ MNIST ارائه شد، ۱/۰ درصد است.

با توجه به این که مدل LeNet-4 مدلی کاراست، انواع دیگر ترکیبات آن نیز بررسی شده است. نمونه بعدی LeNet-4 با نزدیک ترین هم سایه ا ست .در این مقاله شبکه LeNet-4 چنان تنظیم شد که در خروجی آن 50 مقدار حاضر شود و در نتیجه یک بردار ویژگی مناسب برای جستجو در فضای اقلید سی به د ست آید .در نهایت مقدار خطای ۱/۱ در صد برای این روش بیان شد .نمونه بعدی از LeNet-4 نیز ترکیب آن با آموزش محلی ا ست .با توجه به مواردی که در آنها دادههای آموز شی موجود در فضای ورودی کمیاب ه ستند، آموزش محلی به دنبال ایجاد نوعی مطابقت در

² Drucker

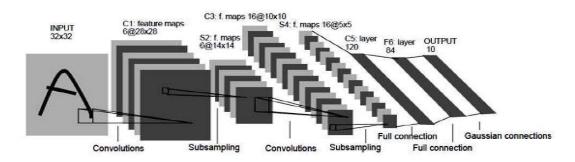
¹ schapire

³ Leon Bottou

سیستم آموزش پذیر است تا مشکلاتی نظیر بیش آموزش رخ ندهد .در این روش از روشی برای وزن دهی به نمونههای آموزشی استفاده می شود .آموزش محلی تنها از K تا از نزدیک ترین الگوها به الگوی آزمایشی استفاده می کند .آنها با بیان این که شبکه عصبی کانولو شن در برخورد با الگوهای نادر ضعیف عمل می کند، این مشکل را ناشی از ظرفیت شبکه تفسیر کردند .آنها حدس زدند که مدل ظرفیت شبکه، زمانی که الگوهای کمیابی در فضای ورودی است بالا و زمانی که الگوهای بسیار زیادی در فضای ورودی است بالا و زمانی که الگوهای بسیار زیادی در فضای ورودی است کم است .برای کا ستن از این مشکل آنها تصمیم به آموزش یک دسته بندی کننده خطی بر روی بردار ویژگی تولید شده توسط لایه ماقبل آخر از LeNet-4 گرفتند . در نتیجه با آزمایش آن مدل بر روی MNIST خطای ۱/۱ درصد حاصل شد.

LeNet-5

در سال ۱۹۹۸، LeCun روشهای مختلف بر پایه گرادیان را روی حروف دستنویس مورد بررسی قرار داده ا ست و شبکه عصبی کانولوشن خاطبی که در شکل (۱-۱۲) نمایش داده شده است را ارائه داد و نشان داد که شبکههای عصبی کانولوشن کارایی بالاتری نسبت به بقیه روشهای بر پایه گرادیان دارند. شبکه LeNet-5 از 8 لایه که شامل یک لایه ورودی، سه لایه کانولوشن، دو لایه کاهش بعد، یک لایه کاملاً متصل و یک لایه خروجی از نوع RBF است تشکیلشده ا ست .سایز لایه ورودی است .اولین لایه کانولوشن 6 تصویر ویژگی با وضوح 28728 دارد .دومین لایه، یا اولین لایه کاهش بعد شامل 6 تصویر ویژگی با سایز 14614 است .سومین لایه یک لایه کانولوشن دیگر است و تصویر ویژگی با سایز 5 × 5 و پنجمین لایه، یک لایه کانولوشن با 120 تصویر ویژگی که تصویر ویژگی، هر کدام با سایز 5 × 5 و پنجمین لایه، یک لایه کانولوشن با 120 تصویر ویژگی که کاملاً متصل با لایه قبلی است، هست.

شکل ۲-۱۳: شبکه عصبی کانولوشن LeNet-5 [۱۵]

اتصالات بین تصاویر ویژگی لایههای کاهش بعد دوم و کانولوشن سوم در شکل (۱-۱۳) نمایش داده شده است، بدین صورت که نتیجه ترکیب نتایج حاصل از کانولوشن تصاویر ویژگی به چه صورت

بوده و در چه تصاویر ویژگی از لایه بعدی قرار خواهند گرفت .علاوه بر این، لایهها بصورت کامل به هر یک از تصاویر کاهش دادهشده خود متصل هستند.

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
٥	X				X	X	X			X	X	X	X		X	Х
1	X	X				X	X	X			$\mathbf{X}$	X	X	X		X
2	X	X	$\mathbf{X}$				$\mathbf{X}$	X	X			X		X	X	X
3		X	X	X			X	X	X	X			X		X	X
4			X	X	X			X	X	X	$\mathbf{X}$		X	X		X
5				X	X	X			X	X	$\mathbf{X}$	$\mathbf{X}$		X	X	X

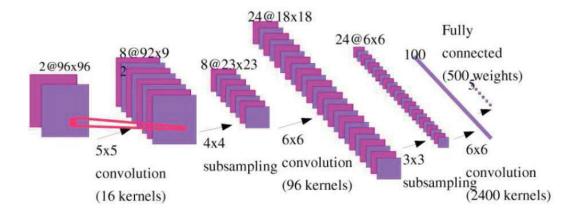
جدول ۲-۱ :ار تباط داخلی مربوط به لایه های کاهش بعد دوم و کانولوشن سوم [۱۵]

دو دلیل برای عدم اتصال کامل تصاویر از لایههای کاهشدهنده به کانولو شن ذکر شده است، اول این که این کار باعث کاهش تعداد اتصالات به اندازه قابل قبول شده است و دلیل دوم که مهم تر است این که تقارن در شبکه رخ ندهد، زیرا که تصاویر مختلف ویژگی برای استخراج ویژگیهای متفاوت بوده، لذا باید ورودیهای مختلفی نیز داشته باشد.

لایه F6 یک لایه مخفی همانند مدل های معمول شبکه عصبی است که به طور کامل به لایه 5C متصل شده و از 84 واحد تشکیل شده است و پس از محاسبه جمع وزن دار ورودیها، آنها را از یک تابع فعال ساز که تابع تانژانت هایپربولیک است میگذراند .نهایتاً، آخرین لایه شامل 10 نرون توابع بر پایه شعاعی است[۱۵]. این شبکه نیز روی پایگاه داده MNIST با خطایی حدود 95 در صد شناسایی را انجام میدهد .طبق مقایسهای که انجام شده روش Boosted LeCun-4 دارای بالاترین دقت شناسایی است اما به دلیل محاسبات بسیار زیاد روش Boosted LeNet-4 روش LeNet-5 به عنوان بهترین شبکه در میان این شبکهها در نظر گرفته شده است.

LeNet-7

ساختار این شبکه در شکل (۱-۱) نمایش داده شده است .این شبکه 90857 پارامتر آموزش ساختار این شبکه در شکل (۱-۱) نمایش داده 466 میلیون اتصال دارد .این شبکه روی پایگاه داده 466 میلیون اتصال دارد .این شبکه روی پایگاه داده 466 میلیون اتصال درصد حاصل شده است [10].

شكل ۲-۱۴: ساختار ۱۵] LeNet-7

۲-۶-جمع بندی و خلاصه

در این بخش سعی شد به مفاهیم و ادبیات مربوط به تطبیق استریو چه در روشهای سنتی و چه روشهای مدرن پرداخته شود .همچنین سعی شد تا حدودی به شرح شبکههای عصبی علیالخصوص شبکههای عصبی کانولوشن و ویژگیها و نمونههای مختلف آن پرداخته شود.

فصل سوم: مروری بر تحقیقات انجامشده

۳-۱-مقدمه

چالشهای مهم در مبحث تطبیق استریو در سالهای اخیر عبارتاند از نرخ درستی '،متوسط زمان پا سخ گویی' ، بهینگی در مصرف انرژی و سخت افزار به دلیل استفاده از این فرایند در سیستم های نهفته و بلادرنگ و گوشیهای تلفن [۱۷].

اما یکی از اساسی ترین و مهم ترین چالشهای این فرایند ، پیدا کردن مجموعه داده مناسب و منطبق با نیاز جهت انجام فرایند یادگیری در شبکههای عصبی به کاررفته در این زمینه هست. البته در سالهای اخیر مجموعه دادههای مناسبی ایجاد شده است نظیر مجموعه دادههای [18] MiddleBury میدلبری ارائه شده است و یا [19] KITTI[19] که در دو ورژن KITTI[19] (سیاه وسفید) و که توسط کالج میدلبری ارائه شده است و یا وجود دارد اول اینکه این مجموعه دادهها بسیار حجیم بوده و مستلزم به کارگیری زمان زیاد و سخت افزارهای مناسب می با شند و دیگر اینکه این ها مجموعه دادههای عام MITI[19] هستند و برای مصارف خاص منظوره مناسب نمی باشند [17]. از این رو تحقیقات انجام گرفته در سالهای اخیر به سه دسته ی کلی روشهای بدون یادگیری با ناظر MITI[19] و یادگیری بدون ناظر MITI[19] تقسیم می شوند.

۲-۲-روشهای بدون یادگیری عمیق

در روشی که در سال ۱۳۹۲ توسط دانشجویان دانشگاه خواجه نصیر ارائه شده است[۲۰]، برای تشخیص اشیا تصاویر فرض می شود که پیکسلهای مشابه و همسایه نمایانگر شی خاصی هستند و هزینه ی تطبیق بر اساس تعداد پیکسلهای تطبیق داده شده، محاسبه می شود. در این تحقیق برای بهبود نق شه اختلاف اولیه از روش بهبود ناحیه ی تقاطعی استفاده شده و در انتها با اعمال فیلتر میانه دو بعدی مقادیر جابجایی نابجا حذف می شوند.

² Response Time

¹ Accuracy Rate

³ Embedded Systems

⁴ Version

⁵ General

⁶ Supervisor Learning

⁷ Unsupervisor Learning

در روشی دیگر [۲۱] با این نگاه که همبستگی پیکسلهای تصاویر در دو بعد است، از اتوماتای سلولی دوبعدی برای بهبود دادن نقشه اختلاف استفاده شده است. در این تحقیق از معیارهای پیکسلهای غیر مسدود ا، همه ی پیکسلها و پیکسلهایی که نزدیک به ناپیوستگی اختلاف مکان هستند، به عنوان معیار سنجش کیفیت مدل استفاده می شود. در تحقیق ارائه شده در دومین کنفرانس باز شناسی الگو و تحلیل تصویر [۲۲] از مشخصههای گوشهها به منظور شناسایی اشیا و تطبیق استریو استفاده شده است. همچنین در این روش برای محاسبه شباهت از روش محاسبهی خطای مجموع قدر مطلق تفاضلها استفاده شده است. دانشجویان دانشگاه صنعتی شاهرود در سال خطای مجموع قدر مطلق تفاضلها استفاده شده است. دانشجویان دانشگاه صنعتی شاهرود در سال خطای مجموع قدر مطلق تفاضلها و پیکسلهای متناظر در آنها از مؤلفههای رنگ و بافت اشیا استفاده کردهاند.

در رو شی ابتکاری و بر ا ساس الگوی بینایی ان سان که تو سط جناب آقای فرامرزی نجفی [۲۴] ارائه شده است، تطبیق استریو در دو مرحله صورت می پذیرد. در مرحلهی اول ، ابتدا تخمینی از عمق اشیا با در نظر گرفتن تاری در تصاویر صورت می پذیرد و یک تصویر زمخت از نقشه اختلاف ایجاد می شود. سپس با استفاده از الگوریتمهای متداول تطبیق استریو این تصویر بهبود داده می شود. مزیت این روش، کاهش هزینهی تطبیق با استفاده از روشهای کم هزینه نظیر تشخیص عمق با در نظر گرفتن تاری اشیا هست. در روش ارائه شده در دومین کنفرانس ملی مهندسی برق [۲۵] ، از ترکیب روش مبتنی بر ویژگی و مدل مبتنی بر سطح استفاده شده است. در این روش، از معیار شباهت مجموع فاصله همینگ برای افزایش دقت استفاده شده است. همچنین برای افزایش سرعت از روشهای مبتنی بر برنامه نویسی پویا استفاده شده است.

۳-۳-یادگیری با ناظر

یک مدل معماری شبکه به نام [26] Siamese Net در سال ۲۰۱۵ توسط آقای لی کان[†] معرفی شده است که برای یوشش هدف میزان در ستی ابتدا در دو شبکه ی کانولوشن جداگانه اما با وزنهای

 $^{^{1}}$ nonocc

² all

³ disc

⁴ Yann Lecunn

مشترک'، ویژگیهای مورد نیاز تصاویر را استخراج می کند و سپس در یک لایه ی اتصال ^{7} آن دو را به هم متصل می کند و با به کار گیری چندین لایه اتصال کامل ^{7} نقاط مشابه را استخراج می کند. اگرچه این مدل از نظر درستی دقت بسیار بالای ۹۷ در صد را برای مجموعه دادههای KITTI داشته است اما به دلیل استفاده از لایههای متعدد کانولو شن در زیر شبکه ی اتصال خود، بار پرداز شی بالایی را تحمیل می کرده است که موجب کندی و توان مصرفی بالا در آن می شده است. برای کاهش زمان پا سخگویی، محققین دانشگاه تورنتو در سال ۲۰۱۵ بجای استفاده از لایههای کانولو شن پر هزینه در زیر شبکه ی اتصال خود، از یک لایه ی ضرب داخلی ساده استفاده کردند[۲۷]، در این مدل اگرچه در بهترین حالت میزان در ستی ^{7} الی ۵ در صد کاهش دا شت اما تأثیر به سیار زیادی در زمان پردازش و توان مصرفی شبکه دا شت. محققین دانشگاه نیویور ک در سال ۲۰۱۶ [۲۸] جهت افزایش سرعت و در ستی روش بکار گرفته شده در روش ارایه شده توسط لی کان ،این مدل را به شکلی تغییر دادند که بجای انجام مراحل استخراج ویژگیها و ضرب داخلی بروی تمام تصویر ، این روند بروی برید کوچک تر بجای انجام مراحل استخراج ویژگیها و ضرب داخلی بروی تمام تصویر ، این روند بروی برید کوچک تر از تصویر انجام گیرند. ز مزیتهای این روش می شود به یکسان سازی در تصاویر ورودی اشاره کرد.

در تحقیقاتی دیگر [۲۸–۳۰] برای افزایش سرعت مدل Siamese جای استفاده از روشهای تطبیق سنتی از روش جدید تری استفاده کردند که در آن تطبیق به صورت زیر پیکسلی آستفاده می شود که البته این روش نیازمند به استفاده از کارتهای گرافیک های قوی برای رسیدن به سرعت موثر خود می با شند. برای برر سی تطبیق از روشهای موثر دیگری نیز استفاده شده است ، به طور مثال در سال ۲۰۱۷ در روشی برای این منظور از اطلاعات محیطی و استخراج اطلاعات معنایی استفاده شده است [71].

در کنار معماری Siamese، مدلهای دیگری نظیر مدل هرمی [TT] معرفی شده اند. مدل هرمی روشی است که به صورت آبشاری ابتدا ویژگیهای تصویر را در سطح پیکسل استخراج کرده و به سطح بعد که در گستره ی بزرگتری است تحویل می دهد و این سلسله مراتب تا سطح استخراج ویژگیهای منطقه ای پیش می رود .این روش به منظور افزایش نرخ درستی در مرحله ی محاسبه ی هزینه ی

¹ Weight Sharing

² Concatenate

³ Dense Layer

⁴ Subpixel

⁵ GPU

⁶ Pyramid Architecture

⁷ Region

تطبیق ۱ مورد استفاده قرار می گیرد.

از مسائلی که می تواند در سرعت رسیدن به نقشه ی اختلاف موثر واقع شود ، انتخاب نقشه ی تصادفی اولیه مناسب جهت انجام فرایند یادگیری تکرار شونده ^{7} هست. از این رو در برخی تحقیقات از فیلد تصادفی شرطی ^{7} برای این منظور استفاده کردهاند [77, 77] و در سال 77،در روشی از ترکیب مفهوم دید زمخت به منا سب ^{7} و روشهای جستجوی تصادفی موثر برای انتخاب تصویر اولیه استفاده شده است [70].

در سالهای اخیر تحقیقاتی در زمینه ی تشخیص عمق با بکار گیری تک تصویرها صورت گرفته است به طوری که یک تصویر دریافت می شود و تصویر زاویه ی دیگر با استفاده از شبکههای عصبی کانولوشن تولید می شود [۳۶]. یکی از اساسی ترین مشکلها در تطبیق استریو ، وجود تصویرهای خراب و دارای پارازیت هست. برای رفع این مشکل از دو زیر شبکه ی کانولوشنی استفاده می شود، یکی برای ایجاد نقشه ی اختلاف برای اشیا بزرگ و دیگری برای بهینه کردن آن با استفاده از مقایسه با تصاویر چرخیده شده [۳۷].

به طور مثال برای محا سبه ی هزینه ی تطبیق از تکنیک تخمین شباهت و برای جمع هزینه ها از تکنیک SPS استفاده می شود [۳۸]. به طور کلی اکثریت تحقیقات از جمله موارد بالا بروی مراحل یک و دو هست .اما سال ۲۰۱۸ مدلی با سه زیر شبکه جهت پوشش هر ۴ مرحله ارائه شد [۳۹].

۳–۴–یادگیری بدون ناظر

با توجه به نبود دادههای یادگیری مناسب و یا گرانقیمت بودن آنها برخی تحقیقات در زمینه ی بکار گیری تکنیک های یادگیری بدون ناظر صورت گرفته است. در تحقیقی که در سال ۲۰۱۷ و تحت عنوان یادگیری بدون ناظر برای تطبیق استریو $\{t,t\}$ صورت گرفته است، برای پیادهسازی روش بدون ناظر بجای استفاده از ناظر انسانی، از دو تصویر چپ و را ست به عنوان ناظر خود استفاده کرده است. به این شکل که ابتدا یک تصویر رندوم به عنوان نقشه ی اختلاف ایجادشده و در تکرارهای

¹ Matching Cost

² Iterative

³ Conditional Random Field(CRF)

⁴ Coarse_to_fine

⁵ Monocolur Stereo Vision

⁶ Unsupervised learning for Stereo Matching

⁷ Random

متفاوت و با توجه به شباهت رنگها و ویژگیهای ا شیا دو تصویر چپ و را ست تصویر ایجاد شده را اصلاح می کند.

روش یادگیری بدون ناظر همراه با خطای انسـداد آگاه [۴۱] ، روشـی مبتنی بر مدل محاسـبهی خطای خود هست که خطای انسـداد آگاه نام دارد که در آن دو از روش محاسـبهی خطای صافی و خطای خطای نقشهی محاسبهی خطای سازگاری تصاویر چپ و را ست جهت کنترل در ستی و یکپارچگی تصویر نقشهی اختلاف اسـتفاده میشـود.در تحقیقی دیگر مدل [42] DispNet را به شـکلی تغییر داده اسـت که به صورت بدون ناظر فعالیت کند این امکان با وزن دهی به خطاهای جمع شده از هر پیشبینی میسر شده است [۴۳].

روش استریو منابع روشهای بدون یادگیری عمیق [32-27] یادگیری با ناظر [45-32] یادگیری بدون ناظر [49-46]

جدول ٣-١: تفكيك مقالات تطبيق استريو بر اساس روش

۳-۵-جستجوی معماری شبکههای عصبی

جستجوی معماری شبکههای عصبی یک فرایند در خودکارسازی یادگیری ماشین است که زیرمجموعه علم یادگیری اتوماتیک هست. در حال حاضر NAS ، در زمینههای مختلفی نظیر طبقهبندی تصاویر $\{ f \}, f \}$ ، تشخیص اشیا[f] و یا بخشبندی معنایی [f] تقریباً جایگزین طراحی دستی شده است. NAS را می توان زیرشاخه ی AutoML دانست که دارای اشتراکاتی با

³ Left-Right Consistency

¹ Unsupervised Stereo Matching with Occlusion-Aware Loss

² Smoothness

⁴ Neural Architecture Search (NAS)

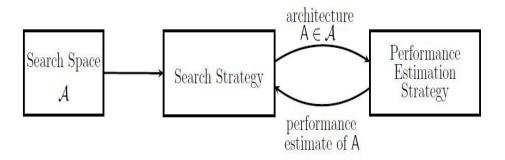
 $^{^{5}}$ AutoML

⁶ Image Classification

⁷ Object Detection

⁸ Semantic Segmentation

بهینه سازی فراپارمتر اها [۴۸] و فرایادگیری ۴۹] هست. به طور کلی روشهای NAS در ۳ دسته تقسیم می شوند: فضای جستجو^۳، استراتژی جستجو^۴ و استراتژی تخمین کارایی ۵.

شکل ۳-۳ :نمایی از روابط میان سه بخش NAS

۳–۵–۱ فضای جستجو

فضای جستجو به تعداد معماریهای مختلفی که یک الگوریتم میتواند ایجاد کند اطلاق میشود. شماری از تحقیقات مربوط به NAS در زمینه ی کاهش این فضا در راستای بهینگی جستجوها و کاهش زمان متوسط رسیدن به معماری مطلوب هست.

یکی از فضاهای جستجوی ساده و معمول، مدل شبکههای عصبی زنجیرهای هست که در آن شبکه زنجیرهای از فضاهای جستجوی ساده و معمول، مدل شبکه زنجیرهای از n لایه است که لایه l_i ورودی خود را از لایه یا l_{i-1} گرفته و خروجی خود را به لایه یا l_{i+1} به عنوان ورودی آن لایه می دهد. در اینجا، فضای حالت با مشخصههای ماکزیمم لایه انواع عملیاتی که در هر لایه اجرا می شوند نظیر کاهندگی ^{V} ، کانولوشین و یا عملیات پیشرفته تر نظیر پیچیدگی قابل تفکیک عمق $^{(a)}$ و کانولوشن گسسته شده $^{(a)}$ و در انتها فراپارمترهای مربوط به

¹ Hyperparameter Optimization

² Meta-Learning

³ Search Strategy

⁴ Search Strategy

⁵ Performance Estimation Strategy

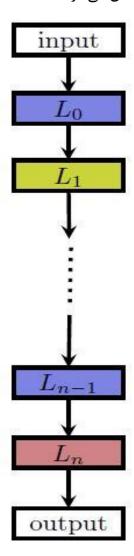
⁶ Chain-Structured Neural Networks

⁷ pooling

⁸ Depthwise Seperable Convolution

⁹ Dilated Convolution

هر لایه نظیر تعداد فیلترها، سایز کرنل، گامهای مربوط به لایه ی کانولوشن $[\Delta^* - \Delta^*]$ و یا تعداد واحد های لایههای تمام اتصال $[\Delta^*]$ ، مشخص می شود.

شکل ۳-۲: نمایی از فضای جستجوی زنجیرهای

اما در کارهای اخیر صورت گرفته در NAS، یک المان جدید اضافه شده است به نام اتصال پرش اما در کارهای اخیر صورت گرفته در NAS، یک المان جدید اضافه شده است به نام اتصال پرش که این امکان را می دهد تا شبکه های پیچیده تری با چند انشعاب بسازیم [44, 45, 54, 56-58]. در این مدل ورودی لایه ی $g_i(L_{i-1}^{out}, \ldots, L_0^{out})$ که ترکیبی از خروجی چند لایه ی قبلی مدل ورودی لایه می کند. مدل است، نمایش داد. استفاده از این مدل آزادی بیشتری در ساخت مدل های مختلف فراهم می کند. مدل

² Units

¹ Strides

³ Fully-Connected Layers

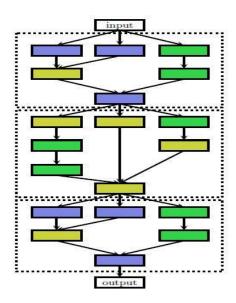
⁴ Skip Connection

های مختلف این فضای جستجو عبارتاند از مدل زنجیرهای (این مدل زنجیرهای با مدل زنجیرهای با مدل زنجیرهای با لا کمی تفاوت دارد اما به صورت کلی آنها را میتوان از یک جنس قلمداد کرد) که در آن که در آن که در آن خروجیهای لایههای قبلی با برابر است با $g_i(L_{i-1}^{out}, \dots, L_0^{out})$ شبکههای رسوبی [0.1] که در آن خروجیهای لایههای قبلی با یکدیگر جمع می شوند:

$$g_i(L_{i-1}^{out}, \dots, L_0^{out}) = L_{i-1}^{out} + L_j^{out}, j < i-1$$

و شبکههای متراکم ٔ [۶۰] که در آن خروجی لایههای پیشین به یکدیگر الحاق ٔ میشوند:

$$g_i(L_{i-1}^{out}, \dots, L_0^{out}) = concat(L_{i-1}^{out}, \dots, L_0^{out})$$

شکل ۳-۳: فضای حالت پیچیدهی چند شاخهای

۳-۵-۲- استراتژی جستجو

روشهای متنوعی برای جستجو در معماریهای شبکههای عصبی وجود دارد نظیر جستجوی

¹ Residual Networks

² DenseNets

³ Concatenate

تصادفی^۱، بهینهسازی بیزی^۲، روشهای تکاملی، یادگیری تقویتی^۳ و روشهای مبتنی بر گرادیان^۴. از روشهای تکاملی در دهههای گذشته نیز برای بهینهسازی شبکههای عصبی استفاده میشد[۶۵–۶۵]. روش بهینهسازی بیزی از سال ۲۰۱۳ موفقیتهای بسیاری در NAS داشت نظیر بهینهترین مدل برای بینایی [۶۶]، بهینهترین مدل برای Cifar-10 بدون تقویت دادهها [۶۷] و اولین پیروزی مدل خودکار در چالش دیتا ست در مقابل متخصصین [۵۵]. در روش یادگیری تقویتی نیز NAS توانست برای چالشهای Cifar-10 و Penn Treebank مدلی با ضریب درستی قابل رقابت عرضه کند[۶۸] که این خود باعث جلب شدن همهی نگاهها به NAS و توسعهی آن شد.

یکی دیگر از استراتژیهای جستجو ، neuro-evolutionary است که در آن از الگوریتمهای تکاملی در جهت بهینه سازی شبکههای عصبی استفاده می شود. اولین استفاده از این الگوریتمها برای توسعه ی شبکههای عصبی بر می گردد به سه دهه ی پیش [۶۹] که در آن از الگوریتم ژنتیک برای بهبود معماری و از روش انتشار به عقب برای بهینه سازی وزنها استفاده شد. پس از آن تحقیقهای زیادی برای استفاده از الگوریتم ژنتیک هم برای توسعه ی معماری و هم برای تنظیم وزنها، انجام گرفت [۶۹, ۶۲, ۶۴] اما به دلیل اینکه یک شبکه عموماً میلیونها وزن دارد، روش بهینه سازی وزن کاهش شیب تصادفی تقریباً در تمام موارد الگوریتم ژنتیک را شکست داده است. به همین دلیل بیشتر تحقیقات اخیر صورت گرفته در neuro-evolutionary از همان روش کاهش شیب تصادفی برای بهینه سازی وزنها در کنار ایجاد مدل با الگوریتم ژنتیک استفاده کردهاند [۴۵, ۵۸, ۵۳, ۵۸]

جدول ۳-۲: تفکیک مقالات NAS بر اساس روش جستجو

روش جستجو	منابع
روشهای تکاملی	[79-75,71-67,64,59,51]
روشهای بهینهسازی بیزی	[74-72,61]

¹ Random Search

² Bayesian Optimization

³ Reinforcement Learning (LR)

⁴ Gradient-Based Methods

⁵ Data Augmentation

⁶ BackPropagation

⁷ Stochastic Gradient Descent

۳-۵-۳ استراتژی تخمین کارایی

منظور از استراتژی تخمین کارایی انتخاب روشی است که بسنجد که آیا مدل ایجادشده می تواند برای داده های م شاهده نشده بهترین کارایی را دا شته با شد و یا خیر. ساده ترین روش برای این کار انجام پرو سه یادگیری برای آن مدل و آزمون مدل یادگیری شده است در حالی که این روش بسیار پرهزینه بوده و برای اجرای آن به هزاران روز – کارت گرافیک ایزمند هست [۴۴, ۴۵, ۴۸, ۷۰]. به همین دلیل روشهای متنوعی برای کاهش این هزینه مورد بررسی قرار گرفته اند که در جدول زیر خلاصهای از آنها مشاهده می شود.

جدول ۳-۳: خلاصهی روش های تخمین کارایی در NAS

منبع	نحوه اجرای روش	روش افزایش
		سرعت
[47, 64, 44–44]	کاهش مراحل فرایند یادگیری، کاهش حجم داده-	تخمين كاهش
	ها، کوچک کردن مدل ها	وفاداری۲
[\(\dagger-\dagger\),\(\dagger\)	در صورتی که پس از چند مرحله یادگیری بتوان	برونیابی منحنی
	منحنی یادگیری را به دست آورد و برای مراحل	یادگیری ^۳
	بعدی یادگیری نتیجه حدس زده شود، تعداد	
	مراحل یادگیری کم تر میشود.	
[۴۵, ۷۵, ۸۵, ۷۰,	بجای اینکه مدلی از پایه یادگیری شود ، سعی می	ارثبری وزن
[٨١	شود از یادگیریهای قبلی برای آن استفاده شود.	
[۸۷-۸۲]	در این روش فقط مدلهایی که بار اول است که	یادگیری تکشات/
	بکار می روند یادگیری میشوند و باقی از وزنهای	اشتراک وزن
	آنها استفاده میکنند.	

 $^{^{\}mbox{\scriptsize 1}}$ GPU-days a metric to measure consuming resources in learning process

² Lower Fidelity Estimate

³ Learning Curve Extrapolation

-8جمعبندی و مقایسه

به صورت کلی تحقیقاتی که در این سالها در مبحث تطبیق استریو صورت گرفته شامل موارد زیر هست:

- افزایش کارایی الگوریتمها چه از نظر مدیریت بهینهی منابع در سیستم های موبایل و کامپیوتر های رو میزی و یا حتی سرورهای پردازش ابری
  - افزایش سرعت پردازش برای سیستم های بلادرنگ
- کاهش نیاز به دادههای یادگیری از طریق بکار گیری الگوریتمهای مبتنی بر آموزش بدون ناظر
  - امکان استفاده از تک تصویرها جهت پردازشهای تصاویر ۳ بعدی
    - افزایش دقت در بکار گیری این الگوریتمها

همه ی مواردی که ذکر شد مورد برر سی واقع شده و بهبودهای چشمگیری در هر یک از آنها صورت گرفته است به گونهای که به صورت کلی نرخ خطا در این الگوریتمها به حدود ۲٫۷ درصد و زمانهای پاسخ گویی به زمانی کمتر از ۵۰ صدم ثانیه رسیده است.

فصل چهارم: روش پیشنهادی برای حل مساله

۱-۴ مقدمه

با توجه به گسترش روزافزون بهره گیری از تلفنهای هوشمند و اینترنت اشیاء به نیاز به پردازشهای دقیق اما کمهزینه بیشتر احساس می شود. شبکههای عصبی عمیق به دلیل حجم بالای پردازشهای ماتریسی یک از پرمصرف ترین روندهای محاسباتی هستند که رفته رفته نیاز به استفاده از آنها در سیستمهای ذکر شده ، بیشتر احساس می شود. از این رو، امروزه تحقیقات گستردهای در زمینهی کاهش حجم پردازش این شبکههای در کنار حفظ دقیق محاسباتی آنها صورت می پذیرد.

۲-۲-بیان مساله

یکی از راه کارهای طراحی شبکههای عصبی عمیق کم مصرف و دقیق، استفاده از الگوریتمهای بهینه سازی هست. هدف از این تحقیق، بهینه سازی یک شبکه ی عصبی عمیق در مصرف تطبیق استریو با استفاده از الگوریتم سرد شدن شبیه سازی شده هست. از آنجا که نرخ در ستی و بهینگی مصرف دو هدف جداگانه می باشند، این فرایند بهینه سازی به صورت چندهدفه طراحی خواهد شد.

۴–۳–علت استفاده از این روش

از آن جا که فرایند یادگیری در مدلهای تطبیق استریو به طور کلی عملیاتی پرهزینه است. در نتیجه، نیاز است که برای بهینهسازی آن از روشهایی استفاده شود که نه تنها به مدل جهانی مناسب در فضای جستجو برسند بلکه این نتیجه در آنها از کوتاهترین مسیر حاصل شود. در نتیجه به صورت کلی استفاده از روش های مبتنی بر الگوریتم ژنتیک نظیر الگوریتم رقابت موازی میان امپراتوری ها ۱۸۵ مقرون به صرفه نخواهد بود. اما در کنار الگوریتمهای مبتنی بر ژنتیک روشهای کمهزینهتری

² Internet of Things (IoT)

¹ Smart Phone

³ Multi-Objective

⁴ Parallel Imperialists Competition Algorithm (PICA)

نظیر بهینه سازی بیزی ۱۹۹] و سردشدن کوانتوم ۱۹۰] نیز مورد بررسی قرار گرفتند که به دلایل عدم تطبیق مناسب با چندهدفی بودن و پیچیدگی محاسباتی مورد استفاده قرار نگرفتند.

یکی دیگر از روشهای بهینهسازی تکاملی روش تپه نوردی است که اگرچه مناسبتر از روشهای بالا است، اما دارای مشکل گیر افتادگی در نقاط بهینهی محلی هست. برای حل این مشکلات در این مساله از الگوریتم سردشدن شبیهسازی شده استفاده شده است که در کنار سرعت و سادگی توانایی چندهدفه شدن را دارد و همچنین احتمال گیر افتادن در یک نقطهی بهینهی محلی در آن بسیار پایین تر از روش تپه نوردی است.

۴-۴-شرح روش پیشنهادی

همان طور که گفته شد، این روش از ترکیب یک مدل پایه و الگوریتم سردشدن شبیه سازی شده به وجود آمده است. در این بخش به معرفی مدل پایه، فضای جستجو و توابع انتقال و محاسبه انرژی در الگوریتم سردشدن شبیه سازی شده خواهیم پرداخت.

۴-۴-۱ مدل یایه

در این تحقیق به دلیل تنوع در روشهای انطباق استریو و نبود روش مرجع، نیاز است که از یک مدل مناسب به عنوان چارچوب مرجع استفاده شود و از روش سردشدن شبیهسازی شده در جهت تغییر قسمتی از آن مدل مرجع استفاده شده و در انتها نتایج به دست آمده با نتایج مدل ذکرشده مقایسه شود تا درستی و کارایی روش استفاده شده مورد تصدیق قرار گیرد.

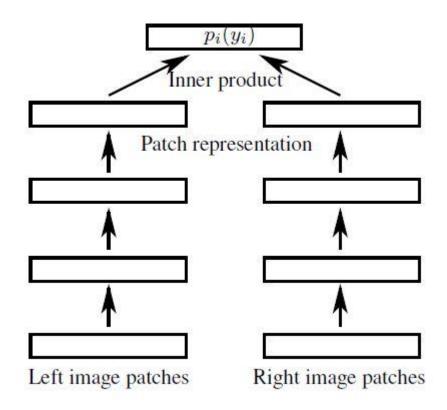
¹ Bayesian Optimization

² Quantum Annealing

برای این منظور در این تحقیق از مدل Content-CNN [۲۷] استفاده شده است. این مدل به دو دلیل زیر مورد استفاده قرارگرفته شده است:

- ارائهی نتایج مورد قبول (۹۰ درصد درستی)
- انعطاف مناسب (توانایی بالا در ایجاد تغییر در قسمت اعظم شبکه بدون نیاز به تغییر ثابتهای مدل)

این مدل که به صورت مختصر در بخش مروری بر تحقیقات معرفی شده است، از جمله مدلهایی است که از معماری Siamese استفاده می کند.

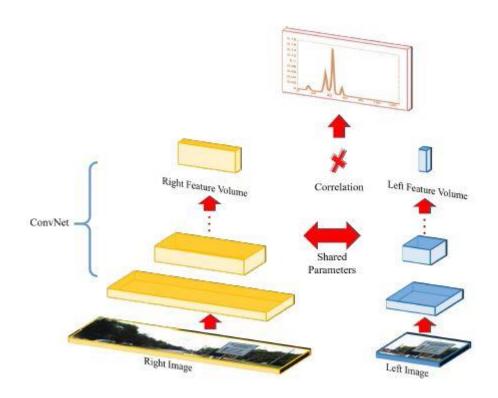

شکل ۱-۴: معماری مدل Content-CNN شکل

همانگونه که در شکل (۴-۱) مشاهده می شود، در این روش از دو زیر شبکه استفاده می شود که وظیفه ی پردازش و استخراج ویژگی های تصاویر چپ و راست را دارند و در نهایت خروجی این دو زیر شبکه در لایه ی آخر باهم ضرب داخلی شده و نقشه ی اختلاف که خروجی نهایی است را می دهند.

¹ Inner Product

در این مدل بجای انجام پردازش بر روی تصویر کامل از پاره تصویر ا ستفاده شده ا ست به این شکل که زیر شبکهی سمت چپ پاره تصویری مربعی شکل میپذیرد اما زیر شبکهی را ست پارهی تصویری با ارتفاع برابر با ارتفاع سمت چپ و عرض برابر با مجموع عرض سمت چپ و بازهی اختلاف ^{7} ، میپذیرند.مطابق شکل ($^{+}$)

شکل ۴-۲: مدل مفهومی شبکه [۲۷]

در این روش مدلهای ایجاد شده تو سط سرد شدن شبیه سازی شده در زیر شبکههای مربوط به تصاویر چپ و راست قرار می گیرند و از آن جا که هدف اصول معماری Siamese بر پایهی اشتراک گذاری وزن ها در میان دو زیر شبکه ی چپ و را ست ا ست، در نتیجه لازم ا ست که دو زیر شبکه کاملاً مشابه یکدیگر باشند.

² Disparity Range

¹ Patch

³ Weight-Sharing

۴-۲-۲ الگوریتم سردشدن شبیهسازی شده

در این الگوریتم، حلقه ی خارجی فرایند درجه ی حرارت را کاهش میدهد و حلقه ی داخلی روند ر سیدن به تعادل در هر درجه حرارت را بیان می کند. یعنی تعداد تعویضهای همسایگی را که باید در یک درجه ی حرارت انجام شود، مشخص می کند.

- $i \in S$. جواب اولیه i را از مجموعه جوابهای امکانپذیر انتخاب کنید.
  - $T_0 \ge 0$ درجهی حرارت اولیه T_0 را انتخاب کنید. $T_0 \ge 0$
    - ۳. فرایند کاهش درجهی حرارت را انتخاب کنید.
  - ۴. تابع مربوط به تعداد تعویضها در هر درجه را انتخاب کنید.
- t=0 . شمارنده مربوط به تغییر درجه حرارت را مساوی $\cdot$ قرار دهید. δ
  - ۶. حلقه زیر را تکرار کنید. (فرآیند انجماد)
- ه. شـمارنده مربوط به تعداد تعویضها، در هر درجه حرارت را مسـاوی صـفر قرار n=0. دهید
  - b. حلقه زیر را تکرار کنید. فرآیند برقراری تعادل (در هر درجه حرارت).
    - را در همسایگی جواب i ایجاد کنید. c
    - را محاسبه کنید. $d_f = f(j) f(i)$ .d
      - i=j . اگر و ، جواب را بپذیرید. e
  - $x \in u(0,1)$. در غیر این صورت، عدد تصادفی بین صفر و یک انتخاب کنید. f
    - i=j باشد، آنگاه $x < e^{\left(rac{-df}{T}
      ight)}$ باشد، و
      - n = n + 1 h
    - ۷. تابع برقراری رابطه N(t) حلقه را تکرار کنید.
      - t = t + 1 .
    - T = T(t) . درجه حرارت جدید را محاسبه نمایید. ۹
      - ۱۰.تا برقراری شرط توقف، حلقه را تکرار کنید.

کیفیت جوابهای الگوریتم تبرید شبیه سازی شده نسبت به پارامترهای کنترلی حساسیت بالایی دارد و تعیین پارامترهایی که جوابهای خوب را ایجاد نماید، مشکل است.

۴-۴-۳ فضای جستجو

در این روش فضای جستجو بصورت رشتهای ٔ از لایههای مختلف است که طول این رشته قابل تغییر بوده و از رشتهای به طول ۱۰ کاراکتر شروع می شود. در جدول (۴-۳) هرکاراکتر و لایهی معادل آن معرفی شده است.

جدول ۴-۱: کاراکترهای موجود در رشتههای تولیدشده توسط الگوریتم سردشدن شبیهسازی شده و معادل آن ها در شبکههای عصبی عمیق

لايه معادل	كاراكتر
Nothing	['None',0,'None',0]
Conv2d(filters=32,padding=Same,kernel=[3×3])	['Conv2d',32,'Same',3]
Conv2d(filters=64,padding=Same,kernel=[3×3])	['Conv2d',64,'Same',3]
Conv2d(filters=32,padding=Same,kernel=[5×5])	['Conv2d',32,'Same',5]
Conv2d(filters=64,padding=Same,kernel=[5×5])	['Conv2d',64,'Same',5]
Conv2d(filters=32,padding=Same,kernel=[7×7])	['Conv2d',32,'Same',7]
Conv2d(filters=64,padding=Same,kernel=[7×7])	['Conv2d',64,'Same',7]
Conv2d(filters=32,padding=Same,kernel=[9×9])	['Conv2d',32,'Same',9]
Conv2d(filters=64,padding=Same,kernel=[9×9])	['Conv2d',64,'Same',9]
Conv2d(filters=32,padding=Same,kernel=[11×11])	['Conv2d',32,'Same',11]
Conv2d(filters=64,padding=Same,kernel=[11×11])	['Conv2d',64,'Same',11]
Conv2d(filters=32,padding='Valid',kernel=[3×3])	['Conv2d',32,'Valid',3]
Conv2d(filters=64,padding='Valid',kernel=[3×3])	['Conv2d',64,'Valid',3]
Conv2d(filters=32,padding='Valid',kernel=[5×5])	['Conv2d',32,'Valid',5]
Conv2d(filters=64,padding='Valid',kernel=[5× 5])	['Conv2d',64,'Valid',5]
Conv2d(filters=32,padding='Valid',kernel=[7× 7])	['Conv2d',32,'Valid',7]
Conv2d(filters=64,padding='Valid',kernel=[7× 7])	['Conv2d',64,'Valid',7]
Conv2d(filters=32,padding='Valid',kernel=[9×9])	['Conv2d',32,'Valid',9]
Conv2d(filters=64,padding='Valid',kernel=[9× 9])	['Conv2d',64,'Valid',9]
Conv2d(filters=32,padding='Valid',kernel=[11×11])	['Conv2d',32,'Valid',11]
Conv2d(filters=64,padding='Valid',kernel=[11×11])	['Conv2d',64, 'Valid',11]
Batch_Normalization()	['Batch',0,'None',0]

¹ String

-

همان گونه که در جدول (۴-۳) مشاهده می شود در مجموع ۲۲ کاراکتر متفاوت وجود دارد که البته اکثر آنها مربوط به یک لایهی کانولوشن ۲ بعدی(Conv2d) هست و تفاوت آنها در تعداد فیلترهای یک لایهی کانولو شن(Filters) که برابر ا ست با تعداد تصاویر خروجی یک لایه کانولو شن، اندازهی کرنلهای هر فیلتر (Kernel) و در نهایت نحوهی حاشیه گذاری تصاویر قبل از ضربهای کانولوشنی (Padding) که مشخص می کند تصاویر خروجی در اندازهی مشابه با تصاویر ورودی باشند و یا طبق فرمول زیر از اندازهی آنها کاسته شود.

$$size(l_{n+1}) = size(l_n) - (size(kernel) - 1)$$
 (1-4)

در کنار لایههای کانولوشین دوبعدی، لایه ینرمال سیازی دستهای نیز وجود دارد که وظیفه ینرمال سازی خروجی لایه ها را برای جلوگیری از بیش برازش شدن نتایج را دارد.

البته لازم به ذکر است که در این مدل از مساله محدودیتهایی در انتخاب لابهها وجود دارد به این صورت که به طور کل نمی شود از لایههای کاهش دهنده استفاده کرد زیرا نیاز است که همواره سایز تصاویر مقادیر فرد با شد. از طرف دیگر، در قالب مدل پایه نیاز است که در زیر شبکههای مورد بررسی اندازه تصاویر از (37 $\times$ 37) (اندازه پاره تصویر) به (1 $\times$ 1) کاهش پیدا کند. برای این منظور محدودیتی برای تعداد و نوع لایههای کانولو شن دوبعدی و با حا شیه گذاری معتبر و وجود دارد که از فرمول زیر پیروی می کند.

$$Sum_{kernels\ in\ valid\ layers} - Num_{valid\ layers} = 36$$
 (Y-Y)

همان گونه که در فرمول مشاهده می شود نیاز است که حاصل تفریق مجموع کرنلهای لایههای معتبر از تعداد لایههای معتبر همواره برابر با ۳۶ شود.

¹ Batch Normalization

² OverFit

منظور مساله تطبيق استريو است

⁴ Pooling

⁵ Valid Padding

۴-۵-پیادهسازی الگوریتم سردشدن شبیهسازی شده

در این تحقیق برای پیاده سازی الگوریتم سرد شدن شبیه سازی شده از کتابخانه ی آماده ی این الگوریتم در زبان برنامه نوی سی پایتون به نام Simanneal استفاده شده است. برای پیاده سازی این فرایند به وسیله کتابخانه ی مذکور نیاز است که دو تابع انتقال ⁷ که مسئولیت تغییر در ساختار رشته را دارد و انرژی ^۳ که وظیفه ی میزان کاهش انرژی بر حسب انتقال صورت گرفته را دارد، نوشته شوند.

4-۵-۱ تابع انتقال

همانگونه که ذکر شد، رشتههای لایهای تولیدشده ملزم به رعایت قوانینی هست. برای پیروی از قوانین نیاز است که اضافه کردن لایههای با حاشیهی مشابه و لایههای با حاشیهی معتبر به صورت جداگانه و در دو فضای مجزا تغییر یابند. از طرفی، در روش سردشدن شبیه سازی شده در هر تکرار فقط یک تغییر باید اتفاق بیفتد. در نتیجه، برای تغییر در رشته مورد نظر از توابع احتمال استفاده می شود. نهایتاً، الگویی که برای تغییر در ساختار رشته مورد نظر به دست آمد به صورت زیر است:

- رشته ی اولیه، به گونه ای انتخاب می شود که در آن فقط یک لایه با حاشیه ی معتبر و با بزرگترین کرنل ممکن (یعنی کرنل ۳۷ موجود باشد) و باقی لایه ها به صورت تصادفی مقدارده ی می شوند.
- با احتمال ۲۰ درصد یکی از لایههای با حاشیهی معتبر انتخاب شده و اگر سایز کرنل آن بزرگتر از ۳ با شد. به دو لایه با کرنلهای تصادفی ولی با شرط فرمول زیر تقسیم می شود.

² Move

¹ Python

³ Energy

⁴ Same Padding

⁵ Iteration

⁶ Random

$$kernel_{new\ layer\ 1} + kernel_{new\ layer\ 2} = kernel_{old\ layer} + 1$$
(۳-۴)

- با احتمال ۵۰ در صد یکی از لایههایی که جزو مجموعه ی لایههای با کرنل معتبر نیستند با لایهای دیگر از خارج از آن مجموعه جایگزین می شود.
- با احتمال ۳۰ در صد دو کاراکتر از رشته بصورت تصادفی انتخاب شده و جای آنها باهم عوض می شود.

لازم به ذکر است که الگوریتم به گونهای طراحی شده است که تمامی فرایندهای تصادفی فقط و فقط در این تابع اتفاق بیفتند و رشتهی حاصل شده در دفعات مکرر زیر شبکهی یکسانی تولید خواهد کرد.

۴–۵–۲– تابع انرژی

تابع انرژی کتابخانه ی آماده ی Simanneal برابر است با تابع برازندگی در ادبیات کلی الگوریتمهای بهینه سازی، اما با این تفاوت که این مقدار که حتماً عددی است باید به صورت نزولی باشد و به سمت • حرکت کند. در نتیجه نیاز ا ست که مقادیری مانند در ستی که عموماً به صورت صعودی ه ستند. ابتدا معکوس شده و سپس در تابع انرژی اعمال شوند.

تابع انرژی این فرایند همان گونه که گفته شد به صورت چندهدفه بوده و از دو فاکتور مرتبط با میزان در ستی و حجم شبکه تشکیل شده است. در ادامه به معرفی هر یک از این فاکتورها و نحوهی ادغام آنها صحبت خواهد شد. فاکتور اول در این مساله که در ستی است با فرمول زیر محاسبه می شود:

$$accuracy = (num_{correct\ pixels} \div num_{all\ pixels}) \times 100$$
 (4-4)

که در آن $num_{correct\ pixels}$ برابر است با تعداد پیکسلهایی که مقدار بین تا۲۵۵ آنها درست پیشبینی شده است و $num_{all\ pixels}$ برابر است با کل پیکسلهای تصویر خروجی. فاکتور دوم، عملیات ممیز شناور به صورت نمایانگر این هستند که پردازه ی مورد نظر چقدر از توان مصرفی سیستم را درگیر می کند پس یکی از استانداردترین پارامترها برای محاسبه توان مصرفی یک سیستم،

تعداد عملیات ممیز شناور بر ثانیه است که به راحتی و با دقت بالا قابل محاسبه است. عموماً اندازه این مقدار بین چند میلیون تا چند میلیارد است.

برای محاسبه ی مقدار تابع انرژی، لازم است که ابتدا مقادیر درستی و تعداد عملیات ممیز شناور نرمال شوند. خوشبختانه مقادیر درستی به خودی خود نرمال و بین • و ۱ میباشند اما برای متغیرهای شناور کار کمی پیچیده است. برای نرمال سازی این مقادیر از فرمول زیر استفاده شده است:

$$normalized_{FLOPs\ numbers} = \frac{max_{FLOPs\ numbers} - current_{FLOPs\ Numbers}}{max_{FLOPs\ numbers}} \tag{Δ-$f}$$

که در آن $max_{FLOPs\ numbers}$ برابر است با بیش ترین مقدار ممکن برای تعداد عملیات ممیز شناور که در این مدل حدود ۲۰ پیشبینی شده است و $current_{FLOPs\ Numbers}$ برابر است با تعداد متغیرهای به دست آمده از مدل ساخته شده فعلی است. در نهایت فرمول محاسبه ی مقدار انرژی بصورت زیر است:

$$e = \propto \times \left(\frac{1}{accuracy}\right) + (\propto -1) \times normalized_{FLOPs \ numbers};$$

$$0 \le \propto \le 1$$
(6-4)

که در آن e برابر است با مقدار انرژی و ∞ یک ثابت بوده که میزان اثرگذاری هر فاکتور را در مقدار نهایی تعیین می کند علاوه بر آن همان گونه که a شاهده می شود مقدار در ستی به دلیل ماهیت رو به پایین تابع انرژی قبل از اثر دادن ابتدا معکوس شده است.

در انتها باید به این مساله اشاره شود که زمان یادگیری کامل مدل در این نوع مساله بسیار طولانی است. بنابراین مدلها به در زمان جستجو به صورت ناقص و با $3 \cdot 0 \cdot 0$ تکرار یادگیری آموخته شدهاند، به همین دلیل درصد درستی در نمودارها تا حدی پایین است.

۴-۶-اجراهای الگوریتم سردشدن شبیهسازی

الگوریتم سرد شدن شبیه سازی شده در مجموعه سه مرتبه و با سه تنظیم متفاوت برای تابع

¹ Full Training

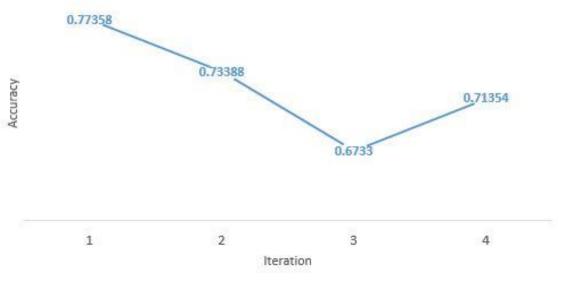
² epochs

۴-۶-۱ اجرای اول

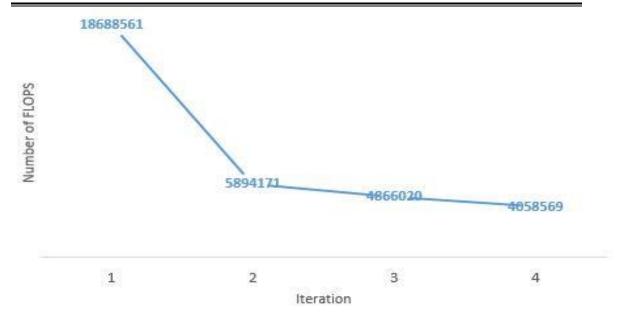
در اجرای اول ∝ برابر با ۵/۰ در نظر گرفته شده است یعنی اهمیت دو فاکتور درستی و تعداد ممیزهای شناور شبکه به یک اندازه در نظر گرفته شده است. در این اجرا و پس از جستجو در ۱۷۸ مدل مختلف مجموعاً ۴ مرتبه بهترین مدل ارائهشده تغییر کرد مختصراً تغییرات به صورت زیر است.

جدول۴-۲: نتایج اجرای اول الگوریتم سردشدن شبیهسازی شده

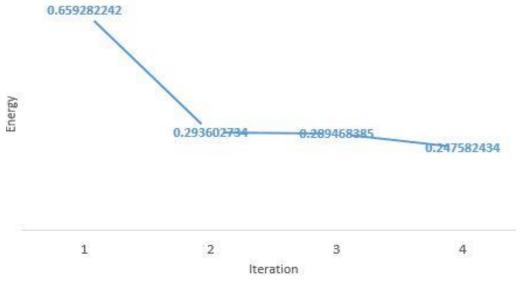
Number	Number of FLOPS	Accuracy	Energy
١	18688561	0/77358	0/659282
۲	5894171	0/73388	0/289468
٣	4866020	0/6733	0/289468
۴	4058569	0/71354	0/247582

شکل ۴-۳: تغییرات درستی در اجرای اول

شکل ۴-۴: تغییرات تعداد عملیات ممیز شناور در اجرای اول

شکل ۴-۵: تغییرات انرژی در اجرای اول

تحلیل نمودارهای اجرای اول:

همانگونه که در شکل (۴-۳) م شاهده می شود مقدار در ستی ابتدا به صورت کاه شی ا ست و سپس بعد از تکرار سوم ناگهان شروع به افزایش می کند. برای توجیه این روند، نیاز است که نگاهی به شیکلهای (۴-۴) و (۴-۵) انداخت. از آنجا که تابع برازندگی به صورت مرکب بوده و در این مرحله از اجرا ضریب اثرگذاری دو مؤلفه ی در ستی و تعداد عملیات ممیز شناور بر ثانیه یکسان بوده ا ست. در نتیجه در ابتدای اجرا، کاهش چشمگیر تعداد عملیات ممیز شناور بر ثانیه ، باعث شده ا ست تا کاهش نتیجه در ابتدای اجرا، کاهش چشمگیر تعداد عملیات ممیز شناور بر ثانیه ، باعث شده ا ست تا کاهش

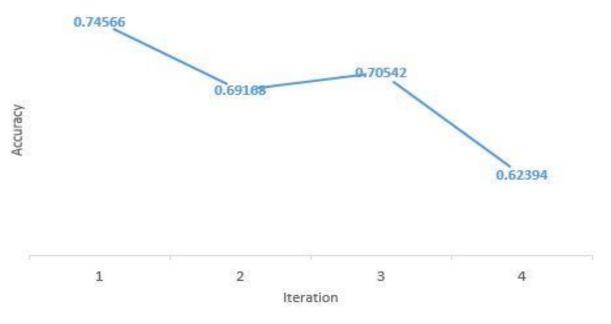
نرخ درستی به چشم نیاید و در نتیجه جهت پیشروی به سمتی باشد که با کاهش هر دو مؤلفه همراه است. اما از تکرار سوم، با کاهش شیب نزولی تعداد عملیات ممیز شناور بر ثانیه، تأثیر کاهش نرخ درستی بیش از پیش به چشم آمده است و همین باعث شده که جهت حرکت به سمتی برگردد که با ثابت نگهدا شتن نرخ تعداد عملیات ممیز شناور بر ثانیه و افزایش نرخ درستی همراه است. از آنجا که هدف اصلی تحقیق کاهش حداکثری تعداد عملیات ممیز شناور بر ثانیه و ثابت نگهداشتن نرخ درستی است، در نتیجه به نظر میرسد که این فرایند مسیر بهینهی خود را طی نکرده است و خیلی زودتر از انتظار کاهش تعداد عملیات های ممیز شیاور را متوقف کرده است و هنوز این امید وجود دارد که بتوان با تغییر نسبت اثرگذاری دو مؤلفه تغییر جهت حرکت کاوش را به سمت افزایش درستی کمی به تأخیر بیندازیم.

علاوه بر آن، شیب و سرعت همگرایی نمودار شکل (۴-۵) این احتمال را میدهد که کاوش در یک نقطه ی بهینه ی محلی قرار گرفته است که الگوریتم سردشدن شبیه سازی شده توان گریز از آن را نداشته است. در نتیجه امکان پیدا کردن نقطه ی پاسخ بهینه تر بسیار زیاد است.

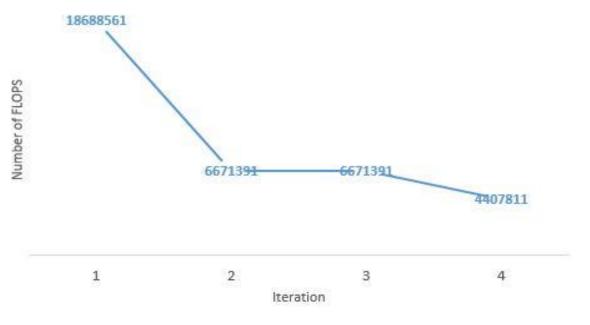
۴-۶-۲ اجرای دوم

در این مرحله مقدار ثابت ∞ از 0/4 به 0/4 به 0/4 کاهش پیدا کرد تا تأثیر تعداد عملیات ممیز شناور در تابع انرژی کمی بیشتر از میزان درستی شود. نتایج اجرای دوم و پس از جستجو در 0/4 مدل ایجادشده و پس از 0/4 بار بهبود به شکل زیر در آمد.

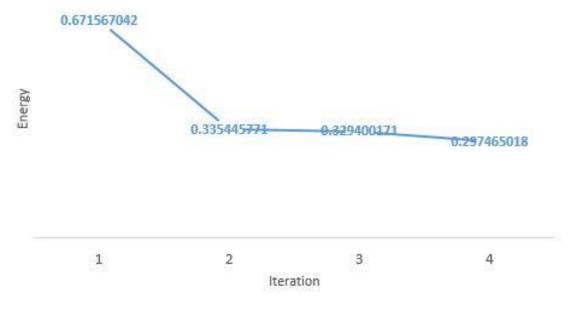
Number	Accuracy	Number of FLOPs	Energy
0	0/74566	1868561	0/671567
1	0/69168	6671391	0/335446
2	0/70542	6671391	0/3294
3	0/62394	4407811	0/297465

شکل ۴-۶: نمودار تغییرات درستی در اجرای دوم

شکل Y-Y:نمودار تغییرات تعداد عملیات ممیز شناور در اجرای دوم

شکل ۴-۸:نمودار تغییرات انرژی در اجرای دوم

تحلیل نمودارهای اجرای دوم:

در اجرای دوم، همان گونه که در نمودار شکل (۴-۶) م شاهده می شود نرخ در ستی ابتدا کاهش داشته است و سپس افزایش اما در انتها باز هم کاهش داشته و به کمینه ترین مقدار خود رسیده است. برای توجیه آن می شود به تأثیر کاهش مقدار ∞ اشاره کرد ک باعث شده است تا شیب نمودار (۴-۷) که تقریباً مشابه با اجرای اول است بیشتر غالب شده و کاهش مقدار درستی از اهمیت کمتری در مقابل آن برخوردار باشد. به صورت کلی و در زمانی که نیاز باشد مقدار درستی به حداکثر خود بر سد باید مقدار ∞ را به حالت اولیه برگرداند. اما در این مساله، از آن جایی که یادگیری هر مدل به صورت ناقص است، مقدار در ستی حتی می تواند کمتر از کمینه ی به دست آمده و در حدود ۵۰ در صد باشد. اما کاهش بیشتر مقدار ∞ می تواند موجب شود که مقدار در ستی عموماً به چشم نیاید و جهت گیری کاوش فقط به سمت بهبود هرچه بیشتر تعداد عملیات ممیز شناور بر ثانیه شود. علاوه بر این در این مساله مقداردهی ا ستاندارد محا سبه شده و در حدود ۵۰ در صد ا ست. در نتیجه باید از سازوکاری مساله مقداردهی و بیشتروی را به سمتی ببرد که این مقدار ثابت بماند.

۴-۶-۳- اجرای سوم

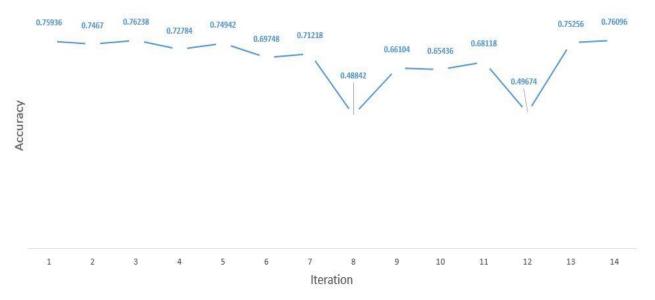
در این مرحله برای برقراری تعادل بهتر میان دو متغیر و تا حدودی اعمال اهمیت بیشتر به تعداد عملیات ممیز شناور، از تابع جریمه در تابع انرژی استفاده شد. به این شکل که در صورتی که میزان در ستی از ۵۰ در صد بیشتر شد، مقدار انرژی با ۰/۱ جمع شود. نتایج به د ست آمده در ۳۰۴ مدل جستجو شده و پس از ۱۶ بار تغییر بهترین به صورت زیر است.

جدول۴-۴: تغییرات بهترین مدل در اجرای سوم

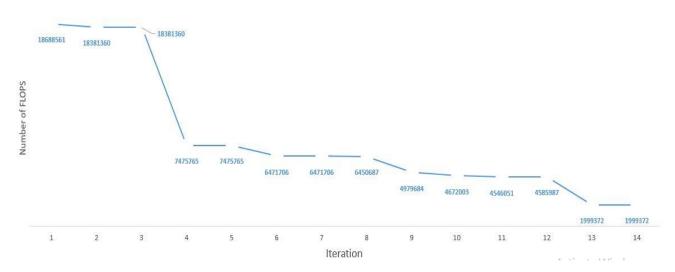
Number	Accuracy	Number of FLOPs	Energy
0	0/75936	۱۸۶۸۸۵۶۱	0/765539
1	0/7467	18381360	0/76191
2	0/76238	18381360	0/755011
3	0/72784	7475765	0/443624
4	0/74942	7475765	0/434128
5	0/69748	6471706	0/426914
6	0/71218	6471706	0/420446
7	0/48842	6450687	0/418271
8	0/66104	4979684	0/398267
9	0/65436	4672003	0/391992
10	0/68118	4546051	0/376419
11	0/49674	4585987	0/358769
12	0/75256	1999372	0/26748
13	0/76096	1999372	0/265052
14	0/6073	1564118	0/254651

-

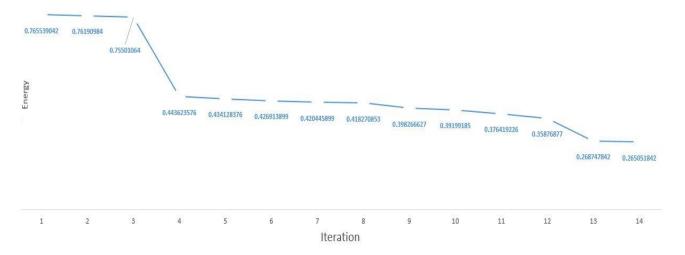
 $^{^{\}rm 1}$ Penalty Function

شکل ۹-۴ : نمودار تغییرات در اجرای سوم

شکل ۲-۴: نمودار تغییرات تعداد عملیات ممیز شناور در اجرای سوم

شکل ۱۱-۴ :نمودار تغییرات انرژی در اجرای سوم

تحلیل نمودارهای اجرای سوم:

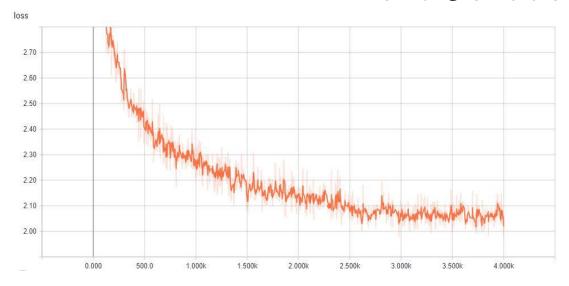
در این اجرا، همان گونه که انتظار می رفت مقدار درستی (مطابق با نمودار شکل (۴-۹)) در یک محدوده ی ثابت فقط نوسان می کند که این باعث می شود مقدار درستی همانی شود که انتظار می رود و در کنار آن این فرصت برای تعداد عملیات ممیز شناور بر ثانیه، به وجود می آید که تا آخرین حد ممکن کاهش پیدا کنند. البته لازم به ذکر است که این اجرا هم لزوماً به بهینه ترین نقطه ی خود نر سید یعنی هنوز این امکان وجود دارد تا با تغییر و بهینه سازی تابع برازندگی نتیجه را بهبود داد. اما به دلیل محدودیت منابع و از طرفی ار ضای نیازمندی مساله باعث شد تا عملیات جستجو در همین مرحله متوقف شود و نقطه ای که بهترین پوشش را برای نیازمندی مساله داشت از میان جوابهای ارائه شده انتخاب شود و به صورت کامل یادگیری شود.

نقطه ی انتخاب شده با پیکربندی لایهای شکل (۴-۱۲) می با شد که نتایج یادگیری کامل آن در شکل (۴-۱۳) و جدول ((4-4) قابل مشاهده است.

ConvvD	ConvvD(ff,Same,[a*b])
ConvyD	ConvtD(0f,Valid,[r*r])
Convy	ConvtD(ff,Same,[a*a])
Convv	ConvrD(rr, Valid, [r*r])
ConvyD	ConvrD(rr, Valid,[r*r])
ConvY	ConvvD(rv,Valid,[a*a])
Convt	ConvtD(ff,Same,[a*a])
Batch	BatchNormalization
ConvYD	ConvvD(rv,Valid,[a*a])
ConvY	ConvtD(rr,Same,[a*a])
ConvyD	ConvtD(rr, Valid, [v*v])
Batch	BatchNormalization
Batch	BatchNormalization
Convv	ConvvD(rv,Valid,[4*4])
ConvvD	ConvtD(rr, Valid, [v*v])
Convt	ConvrD(rr, Valid, [r*r])

شکل ۴-۱۲: نمایی از بهترین مدل به دست آمده توسط الگوریتم سردشدن

پس از اجرای این مدل به صورت یادگیری کامل، مدل درستی ای در برابر با ۱۹۳۴۵ را ارائه نمود که تقریباً برابر با در ستی مدل پایه بود. شکل (۴–۱۳) نمودار کاهش مقدار خطای مدل به دست آمده را بر حسب ادوار ایادگیری نشان می دهد. همان گونه که مشاهده می شود، شیب نمودار ابتدا بسیار زیاد است و با گذشت دورهها و تقریباً از دوره ی ۳ هزارم به سمت انتها، شیب تقریباً صفر شده است که این نمایانگر پایان ظرفیت ارتقا درستی در مدل است و می توان انتظار داشت که درصد درستی در همان حدود ۹۰ درصد باقی خواهد ماند و افزایش تعداد ادوار یادگیری کمک چندانی به افزایش درصد درستی نخواهد کرد.

شکل ۴-۱۳ : نمودار کاهش میزان خطا بر حسب تکرار یادگیری

-

¹ Epochs

جدول ۴-۵: مقایسهی نتایج مدل بهینه شده ی به دست آمده و مدل پایهی Content-CNN

	Accuracy	Number of FLOPS
مدل بهینهشده	7.∧9/٣	1/09M
مدل Content-CNN	'/. ٩٠	ΥM
درصد تفاوت	′/.•/•• V	'.YY

همان گونه که در جدول (۴–۵) مشاهده می شود بهینه ترین مدل بد ست آمده تو سط الگوریتم سرد شدن شبیه سازی شده در مقایسه با مدل پایه که معیار بهینگی کار است ، توانست با کاهش کمتر از یک در صد از نرخ درستی ، بیش از ۲۰ در صد از بار پردازشی شبکه را کاهش دهد.

فصل پنجم: جمع بندي و پیشنهادها

۵-۱-خلاصه

به طور خلاصه هدف از این تحقیق بررسی عملکرد و توانایی الگوریتم سردشدن شبیه سازی شده در جستجو و معرفی مدلی بهینه از دو جنبه ی درصد درستی و حجم پردازشها در کاربرد سیستمهای تعبیه شده و تلفنهای هوشمند بود. خروجی این تحقیق مدلی در چارچوب شبکه ی Siamese بود که علاوه بر حفظ میزان درستی تقریبی ۹۰ درصد مدل پایه، حجم پردازشهای شبکه را ۲۵ درصد کاهش داد.

۵-۲-جمعبندی

امروزه یکی از نیازهای صنعت رایانه، کاهش میزان پردازشهای یک مورد نیاز در محاسبات است. از آنجایی که حجم بسیار زیادی از پردازشهای کنونی در سیستمهای هوش مصنوعی و علیالخصوص شبکههای عصبی است، این فرایندها مورد توجه بسیار زیادی قرارگرفتهاند. یکی از دلایل تحقیقات عمده در کاهش هزینهها، گسترش بازار تلفنهای هوشمند و ابزار مبتنی بر اینترنت اشیا که عمدتاً دارای منابع انرژی و پردازشی محدود هستند، است.

یکی از روشهای پرکاربرد در طراحی شبکههای عصبی بهینه و دقیق، استفاده از یادگیری ماشین خودکار است که در آنها هدف، بهره گیری از روشهای بهینهسازی مبتنی بر تکامل نظیر الگوریتم ژنتیک و سردشدن شبیهسازی شده در جهت تولید و طراحی مدلهای مناسب برای کاربردهای مختلف است که امروزه به صورت مجزا تبدیل به یک شاخهی علم شده است متخصصان خود را دارد.از کاربردهای این روش، بهینه سازی روشهای تطبیق ا ستریو بوده که به خودی خود حجم پردازشهای سنگینی دارند.

۵-۳-پیشنهاد

در این تحقیق، هدف طراحی شبکهی عصبی ای بود که علاوه بر پردازش صحیح، توان مصرفی پایینی نیز داشته باشد. در این راه به دلیل محدودیتهای منابع پردازشی سعی شد که فضای جستجو

_

¹ AutoML

حتی الامکان کوچک باشد و علاوه بر آن از روشی برای جستجو استفاده شد که برای رسیدن به جواب نهایی، مدل کمتری تولید کند. به علاقه مندان به تحقیق در این زمینه توصیه می شود که با در نظر گرفتن موارد زیر فضای جستجو را تا حد امکان گسترش دهند.

- ۱. استفاده از لایههای متنوع تر
- ۲. اضافه کردن فراپارامترها نظیر روشهای بهینه سازی شبکه، نرخ یادگیری توابع فعال سازی ^{7} و توابع خطا ^{7}
  - ۳. گسترش فضای قرارگیری لایهها از یک بعد به چندبعدی
    - ۴. استفاده از بهینهسازیهای چند مرحلهای

¹ Hyper Parameters

² Learning Rate

³ Activation Functions

⁴ Loss Functions

مراجع

مراجع

- [1] D. Scharstein, and Richard Szeliski. "A taxonomy and evaluation of dense two-frame stereo correspondence algorithms." International journal of computer vision 47.1-3 (2002): 7-42.
- [2] D. Scharstein and R. Szeliski, "A taxonomy and evaluation of dense two-frame stereo correspondence algorithms," *International journal of computer vision*, vol. 47, pp. 7-42, 2002.
- [3] O. Faugeras and Q.-T. Luong, "The geometry of multiple images. With contributions from Theo Papadopoulo," ed: MIT Press, Cambridge, MA, 2001.
- [4] S. Tobisch and T. Ziegler, "Catalytic Oligomerization of Ethylene to Higher Linear α-Olefins Promoted by the Cationic Group 4 [(η5-Cp-(CMe2-bridge)-Ph) MII (ethylene) 2]+(M= Ti, Zr, Hf) Active Catalysts: A Density Functional Investigation of the Influence of the Metal on the Catalytic Activity and Selectivity," *Journal of the American Chemical Society*, vol. 126, pp. 9059-9071, 2004.
- [5] D. A. Forsyth and J. Ponce, *Computer vision: a modern approach*: Prentice Hall Professional Technical Reference, 2002.
- [6] R. Hartley and A. Zisserman, *Multiple view geometry in computer vision*: Cambridge university press, 2003.
- [7] J. Segen and S. Kumar, "Shadow gestures: 3D hand pose estimation using a single camera," in *Proceedings. 1999 IEEE Computer Society Conference on Computer Vision and Pattern Recognition (Cat. No PR00149)*, 1999, pp. 479-485.
- [8] M. Wimmer, D. Scherzer, and W. Purgathofer, "Light space perspective shadow maps," *Rendering Techniques*, vol. 2004, p. 15th, 2004.
- [9] V. P. Namboodiri and S. Chaudhuri, "On defocus, diffusion and depth estimation," *Pattern Recognition Letters*, vol. 28, pp. 311-319, 2007.
- [10] S. Bae and F. Durand, "Defocus magnification," in *Computer Graphics Forum*, 2007, pp. 571-579.
- [11] A. P. Pentland, "A new sense for depth of field," *IEEE transactions on pattern analysis and machine intelligence*, pp. 523-531, 1987.
- [12] T. Rajabzadeh, A. Vahedian, and H. Pourreza, "Static Object Depth Estimation Using Defocus Blur Levels Features," in 2010 6th International Conference on Wireless Communications Networking and Mobile Computing (WiCOM), 2010, pp. 1-4.
- [13] P. Földiák, "Learning invariance from transformation sequences," *Neural Computation*, vol. 3, pp. 194-200, 1991.
- [14] K. Fukushima, "Neocognitron: A hierarchical neural network capable of visual pattern recognition," *Neural networks*, vol. 1, pp. 119-130, 1988.
- [15] Y. LeCun, Fu Jie Huang, and Leon Bottou. "Learning methods for generic object recognition with invariance to pose and lighting." CVPR (2). 2004.
- [16] L. Bottou, and Vladimir Vapnik. "Local learning algorithms." Neural computation 4.6 (1992): 888-900.

عنوان پایان نامه

[17] R. A. Hamzah, and Haidi Ibrahim. "Literature survey on stereo vision disparity map algorithms." Journal of Sensors, 2016,

- [18] D. Scharstein and R. Szeliski", Middlebury stereo vision page," ed, 2002.
- [19] A. Geiger, P. Lenz, C. Stiller, and R. Urtasun, "The KITTI vision benchmark suite," *URL http://www. cvlibs. net/datasets/kitti*, 2015.
- "استخراج عمق در تصاوئر دو چشمی با استفاده از روش تطبیق تقاطعی," وزارت علوم، [20] تحقیقات و فناوری دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی دانشکده برق, ۱۳۹۲.
- ر. پیمان, ر. وحید, ط. زینب, "بهینه سازی نگاشت اختلاف مکان در تطبیق استریو با استفاده از اتوماتای سلولی دوبعدی," ارائه شده در دومین کنفرانس بین المللی بازشناسی الگو و تحلیل تصویر, ۱۳۹۳.
- س. محمدر ضا غریب و خ. حسین, "بهبود تطابق ا ستریو در سطح ویژگی با ا ستفاده از [22] گو شه یابی," ارائه شده در دومین کنفرانس بین المللی باز شنا سی الگو و تحلیل تصویر,
- "تطابق استریو با استفاده از ویژگیهای رنگ و بافت," وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دانشگده برق و کامپیوتر, ۱۳۹۲. دانشگاه صنعتی شاهرود - دانشکده برق و کامپیوتر, ۱۳۹۲.
- "تشخيص عمق تصوير با استفاده از عمق يابي از تاري و آناليز استريو," ١٣٨١. [24]
- ت. سکینه شیرازی, م. پیمان, ع. محسن, "ارائه روشی نوین برای تطبیق استریو به کمک مجموع فاصله همینگ," ارائه شده در دومین کنفرانس ملی مهندسی برق, ۱۳۸۸.
- [26] J. Zbontar and Y. LeCun, "Computing the stereo matching cost with a convolutional neural network," in *Proceedings of the IEEE conference on computer vision and pattern recognition*, 2015, pp. 1592-1599.
- [27] W. Luo, A. G. Schwing, and R. Urtasun, "Efficient deep learning for stereo matching," in *Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition*, 2016, pp. 5695-5703.
- [28] J. Zbontar and Y. LeCun, "Stereo Matching by Training a Convolutional Neural Network to Compare Image Patches," *Journal of Machine Learning Research*, vol. 17, p. 2, 2016.
- [29] S. Zagoruyko and N. Komodakis, "Learning to compare image patches via convolutional neural networks," in *Proceedings of the IEEE conference on computer vision and pattern recognition*, 2015, pp. 4353-4361.
- [30] S. Khamis, S. Fanello, C. Rhemann, A. Kowdle, J. Valentin, and S. Izadi, "Stereonet: Guided hierarchical refinement for real-time edge-aware depth prediction," in *Proceedings of the European Conference on Computer Vision* (ECCV), 2018, pp. 573-590.
- [31] A. Kendall, H. Martirosyan, S. Dasgupta, P. Henry, R. Kennedy, A. Bachrach, *et al.*, "End-to-end learning of geometry and context for deep stereo regression," in *Proceedings of the IEEE International Conference on Computer Vision*, 2017, pp. 66-75.

- [32] J.-R. Chang and Y.-S. Chen, "Pyramid stereo matching network," in *Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition*, 2018, pp. 5410-5418.
- [33] P. Knobelreiter, C. Reinbacher, A. Shekhovtsov, and T. Pock, "End-to-end training of hybrid CNN-CRF models for stereo," in *Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition*, 2017, pp. 2339-2348.
- [34] R. Slossberg, A. Wetzler ,and R. Kimmel, "Deep stereo matching with dense CRF priors," *arXiv preprint arXiv:1612.01725*, 2016.
- [35] Y. Li, Y. Hu, R. Song, P. Rao, and Y. Wang, "Coarse-to-fine PatchMatch for dense correspondence," *IEEE Transactions on Circuits and Systems for Video Technology*, vol. 28, pp. 2233-2245, 2017.
- [36] Y. Luo, J. Ren, M. Lin, J. Pang, W. Sun, H. Li, et al., "Single view stereo matching," in *Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition*, 2018, pp. 155-163.
- [37] J. Pang, W. Sun, J. S. Ren, C. Yang, and Q. Yan, "Cascade residual learning: A two-stage convolutional neural network for stereo matching," in *Proceedings of the IEEE International Conference on Computer Vision*, 2017, pp. 887-895.
- [38] L. Chen, L. Fan, J. Chen, D. Cao ,and F. Wang, "A full density stereo matching system based on the combination of CNNs and slanted-planes," *IEEE Transactions on Systems, Man, and Cybernetics: Systems, 2017.*
- [39] Z. Liang, Y. Feng, Y. Guo, H. Liu, W. Chen, L. Qiao, et al., "Learning for disparity estimation through feature constancy," in *Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition*, 2018, pp. 2811-2820.
- [40] C. Zhou, H. Zhang, X. Shen, and J. Jia, "Unsupervised learning of stereo matching," in *Proceedings of the IEEE International Conference on Computer Vision*, 2017, pp. 1567-1575.
- [41] N. Luo, C. Yang, W. Sun, and B. Song, "Unsupervised stereo matching with occlusion-aware loss," in *Pacific Rim International Conference on Artificial Intelligence*, 2018, pp.758-746.
- [42] N. Mayer, E. Ilg, P. Hausser, P. Fischer, D. Cremers, A. Dosovitskiy, *et al.*, "A large dataset to train convolutional networks for disparity, optical flow, and scene flow estimation," in *Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition*, 2016, pp. 4040-4048.
- [43] A. Tonioni, M. Poggi, S. Mattoccia, and L. Di Stefano, "Unsupervised adaptation for deep stereo," in *Proceedings of the IEEE International Conference on Computer Vision*, 2017, pp. 1605-1613.
- [44] B. Zoph, V. Vasudevan, J. Shlens, and Q. V. Le, "Learning transferable architectures for scalable image recognition," in *Proceedings of the IEEE conference on computer vision and pattern recognition*, 2018, pp. 8697-8710.
- [45] E. Real, A. Aggarwal, Y. Huang, and Q. V. Le, "Regularized evolution for image classifier architecture search," in *Proceedings of the aaai conference on artificial intelligence*, 2019, pp. 4780-4789.

- [46] B. Zoph and Q. V. Le, "Neural architecture search with reinforcement learning," *arXiv preprint arXiv:1611.01578*, 2016.
- [47] L.-C. Chen, M. Collins, Y. Zhu, G. Papandreou, B. Zoph, F. Schroff, *et al.*, "Searching for efficient multi-scale architectures for dense image prediction," in *Advances in Neural Information Processing Systems*, 2018, pp. 8699-8710.
- [48] M. Feurer and F. Hutter, "Hyperparameter optimization," in *Automated Machine Learning*, ed: Springer, 2019, pp. 3-33.
- [49] J. Vanschoren, "Meta-learning: A survey," *arXiv preprint arXiv:1810.03548*, 2018.
- [50] F. Chollet, "Xception: Deep learning with depthwise separable convolutions," in *Proceedings of the IEEE conference on computer vision and pattern recognition*, 2017, pp. 1251-1258.
- [51] F. Yu and V. Koltun, "Multi-scale context aggregation by dilated convolutions," *arXiv* preprint arXiv:1511.07122, 2015.
- [52] B. Baker, O. Gupta, N. Naik, and R. Raskar, "Designing neural network architectures using reinforcement learning," *arXiv preprint arXiv:1611.02167*, 2016.
- [53] M. Suganuma, S. Shirakawa, and T. Nagao, "A genetic programming approach to designing convolutional neural network architectures," in *Proceedings of the Genetic and Evolutionary Computation Conference*, 2017, pp. 497-504.
- [54] H. Cai, T. Chen, W. Zhang, Y. Yu, and J. Wang, "Efficient architecture search by network transformation," in *Thirty-Second AAAI Conference on Artificial Intelligence*, 2018.
- [55] H. Mendoza, A. Klein, M. Feurer, J. T. Springenberg, and F. Hutter, "Towards automatically-tuned neural networks," in *Workshop on Automatic Machine Learning*, 2016, pp. 58-65.
- [56] A. Brock, T. Lim, J. M. Ritchie, and N. Weston, "SMASH: one-shot model architecture search through hypernetworks," *arXiv preprint arXiv:1708.05344*, 2017.
- [57] T. Elsken, J.-H. Metzen, and F. Hutter, "Simple and efficient architecture search for convolutional neural networks," *arXiv preprint arXiv:1711.04528*, 2017.
- [58] T. Elsken, J. H. Metzen, and F. Hutter, "Efficient multi-objective neural architecture search via lamarckian evolution," *arXiv* preprint *arXiv*:1804.09081, 2018.
- [59] K. He, X. Zhang, S. Ren, and J. Sun, "Deep residual learning for image recognition," in *Proceedings of the IEEE conference on computer vision and pattern recognition*, 2016, pp. 770-778.
- [60] G. Huang, Z. Liu, L. Van Der Maaten, and K. Q. Weinberger, "Densely connected convolutional networks," in *Proceedings of the IEEE conference on computer vision and pattern recognition*, 2017, pp. 4700-4708.
- [61] P. J. Angeline, G. M. Saunders, and J. B. Pollack, "An evolutionary algorithm that constructs recurrent neural networks," *IEEE transactions on Neural Networks*, vol. 5, pp. 54-65, 1994.

- [62] K. O. Stanley and R. Miikkulainen, "Evolving neural networks through augmenting topologies," *Evolutionary computation*, vol. 10, pp. 99-127, 2002.
- [63] D. Floreano, P. Dürr, and C. Mattiussi, "Neuroevolution: from architectures to learning," *Evolutionary intelligence*, vol. 1, pp. 47-62, 2008.
- [64] K. O. Stanley, D. B. D'Ambrosio, and J. Gauci, "A hypercube-based encoding for evolving large-scale neural networks," *Artificial life*, vol. 15(2), pp. 185-212, 2009.
- [65] R. Jozefowicz, W. Zaremba, and I. Sutskever, "An empirical exploration of recurrent network architectures," in *International Conference on Machine Learning*, 2015, pp. 2342-2350.
- [66] J. Bergstra, D. Yamins, and D. D. Cox, "Making a science of model search: Hyperparameter optimization in hundreds of dimensions for vision architectures," 2013.
- [67] T. Domhan, J. T. Springenberg, and F. Hutter, "Speeding up automatic hyperparameter optimization of deep neural networks by extrapolation of learning curves," in *Twenty-Fourth International Joint Conference on Artificial Intelligence*, 2015.
- [68] I. Bello, B. Zoph, V. Vasudevan, and Q. V. Le, "Neural optimizer search with reinforcement learning," in *Proceedings of the 34th International Conference on Machine Learning-Volume 70*, 2017, pp. 459-468.
- [69] G. F. Miller, P. M. Todd, and S. U. Hegde, "Designing Neural Networks using Genetic Algorithms," in *ICGA*, 1989, pp. 379-384.
- [70] E. Real, S. Moore, A. Selle, S. Saxena, Y. L. Suematsu, J. Tan, *et al.*, "Large-scale evolution of image classifiers," in *Proceedings of the 34th International Conference on Machine Learning-Volume 70*, 2017, pp. 2902-2911.
- [71] H. Liu, K. Simonyan, O. Vinyals, C. Fernando, and K. Kavukcuoglu, "Hierarchical representations for efficient architecture search," *arXiv preprint* arXiv:1711.00436, 2017.
- [72] R. Miikkulainen, J. Liang, E. Meyerson, A. Rawal, D. Fink, O. Francon, *et al.*, "Evolving deep neural networks," in *Artificial Intelligence in the Age of Neural Networks and Brain Computing*, ed: Elsevier, 2019, pp. 293-312.
- [73] L. Xie and A. Yuille, "Genetic cnn," in *Proceedings of the IEEE International Conference on Computer Vision*, 2017, pp. 1379-1388.
- [74] L. Li, K. Jamieson, G. DeSalvo, A. Rostamizadeh, and A. Talwalkar, "Hyperband: A novel bandit-based approach to hyperparameter optimization," *arXiv preprint arXiv:1603.06560*, 2016.
- [75] A. Zela, A. Klein, S. Falkner, and F. Hutter, "Towards automated deep learning: Efficient joint neural architecture and hyperparameter search," *arXiv* preprint arXiv:1807.06906, 2018.
- [76] S. Falkner, A. Klein, and F. Hutter, "BOHB: Robust and efficient hyperparameter optimization at scale," *arXiv preprint arXiv:1807.01774*, 2018.
- [77] F. Runge, D. Stoll, S. Falkner, and F. Hutter, "Learning to Design RNA," *arXiv* preprint arXiv:1812.11951, 2018.

- [78] K. Swersky, J. Snoek, and R. P. Adams, "Freeze-thaw Bayesian optimization," *arXiv preprint arXiv:1406.3896*, 2014.
- [79] A. Klein, S. Falkner, J. T. Springenberg, and F. Hutter, "Learning curve prediction with Bayesian neural networks," 2016.
- [80] B. Baker, O. Gupta, R. Raskar, and N. Naik, "Accelerating neural architecture search using performance prediction," *arXiv preprint arXiv:1705.10823*, 2017.
- [81] H. Cai, J. Yang, W. Zhang, S. Han, and Y. Yu, "Path-level network transformation for efficient architecture search," *arXiv* preprint *arXiv*:1806.02639, 2018.
- [82] S. Saxena and J. Verbeek, "Convolutional neural fabrics," in *Advances in Neural Information Processing Systems*, 2016, pp. 4053-4061.
- [83] H. Pham, M. Y. Guan, B. Zoph, Q. V. Le, and J. Dean, "Efficient neural architecture search via parameter sharing," *arXiv preprint arXiv:1802.03268*, 2018.
- [84] G. Bender, "Understanding and simplifying one-shot architecture search," 2018.
- [85] H. Liu, K. Simonyan, and Y. Yang, "Darts: Differentiable architecture search," *arXiv preprint arXiv:1806.09055*, 2018.
- [86] H. Cai, L. Zhu, and S. Han, "Proxylessnas: Direct neural architecture search on target task and hardware," *arXiv preprint arXiv:1812.00332*, 2018.
- [87] S. Xie, H. Zheng, C. Liu, and L. Lin, "SNAS: stochastic neural architecture search," *arXiv preprint arXiv:1812.09926*, 2018.
- [88] A. Majd, S. Lotfi, G. Sahebi, M. Daneshtalab, and J. Plosila, "PICA: multi-population implementation of parallel imperialist competitive algorithms," in 2016 24th Euromicro International Conference on Parallel, Distributed, and Network-Based Processing (PDP), 2016, pp. 248-255.
- [89] M. Pelikan, D. E. Goldberg, and E. Cantú-Paz, "BOA: The Bayesian optimization algorithm ",in *Proceedings of the 1st Annual Conference on Genetic and Evolutionary Computation-Volume 1*, 1999, pp. 525-532.
- [90] A. Das and B. K. Chakrabarti, *Quantum annealing and related optimization methods* vol. 679: Springer Science & Business Media, 2005.

پیوستها

عنوان پایان نامه

پيوست الف